NAŠ TEDNIK

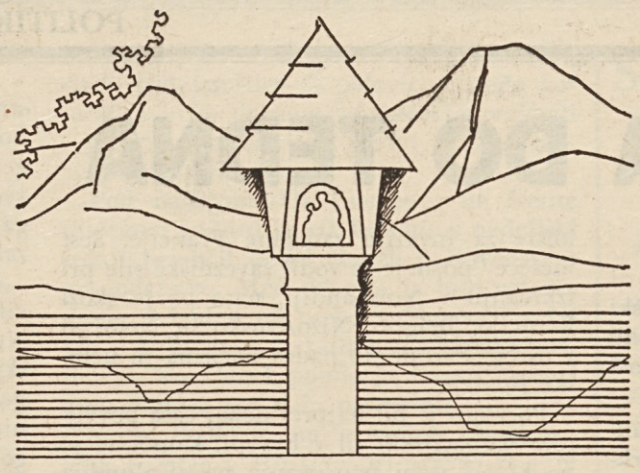

KULTURNO POLITIČNO GLASILO

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt P. b. b.

LETO XXI / ŠTEVILKA 14 CELOVEC, 3. APRILA 1969 CENA 2.50 ŠILINGA

TVOJ JE VSTAJENJA DAN!

„Zveličar naš je vstal iz groba, vesel prepevaj, o kristjan!" Hvala Bogu in naša sreča, da smo verni kristjani, ki vedo za veliko čudo Gospdovega vstajenja ter zato od srca veselo prepevajoč leto za letom vstajajo v velikonočno jutro. To jutro nam ublaži celo leto žalostnih noči in težkih dni, križevih potov in Kalvarij.

Še danes, po 1900 letih, se nam zdi, da vidimo na obrazu apostola Pavla sijaj zmagoslavja, v njegovih očeh blesk nespodbitnega prepričanja, na njegovih ustih smehljaj zadovoljnosti, ko beremo njegovo zagotovilo v pismu Galačanom: „Mi pa se moramo hvaliti s križem našega Gospoda Jezusa Kristusa; v njem je naše odrešenje, življenje in vstajenje; po njem smo bili rešeni in oproščeni."

Neverjetno se mu zdi, da bi kdo, ki je slišal njegov nauk o Jezusu Kristusu, še mogel dvomiti nad tem, da je ta Jezus vstal od mrtvih. Saj je ravno vera v Jezusovo vstajenje tista opora, ki ga drži pokonci sredi težav in bridkosti preziranja in razočaranj življenja, tista sila, ki ga usposablja za življenje pokore in odpovedi: „Če imamo samo v tem življenju upanje v Kristusa, smo od vseh ljudi najnesrečnejši. Toda Kristus je vstal od mrtvih, prvina njih, ki so zaspali."

Ta vera, to prepričanje, črpano iz zanesljivega pripovedovanja Jezusovih sovrstnikov in očividcev, je dajalo pogum in vztrajnost njemu, Pavlu, in vsem neštetim kristjanom, ki so bili vsak dan v nevarnosti, da navali nanje krvavo preganjanje ali nasilna izselitev v tuje, pustobne kraje. V tej veri so umirali mučeniki v rimskih arenah, v vatikanskem cirkusu, v Koloseju, v Kartagini in vsepovsod, kjer so jih izvohali cesarski rablji.

Vera v Jezusovo vstajenje ima danes še isto moč, kot jo je imela pred skoraj dvema tisočletjema, ko je bilo poročilo o tem nezaslišanem dogodku v Jeruzalemu še sveže in dobesedno od osebe do osebe preneseno. Le v tem je razlika, da ga mi pojmujemo in sprejemamo kot z vseh mogočih zornih kotov in stališč osvetljeno, odvomljeno, pribito zgodovinsko dejstvo, ki zaradi časovne oddaljenosti morda nima več tiste srce ogrevajoče toplote, ki bi z enako nujnostjo vnemala k mučeništvu in pričevanju za vsako ceno. A dejstvo ostane in tudi naše verno prepričanje o njem ostane, vsem racionalističnim pomislekom nakljub. In za tistega, ki veruje, je to dejstvo iz leta v leto enako močen razlog za velikonočno veselje in prepevanje in vriskanje: „Jezus naš je vstal od smrti, razveseli se, kristjan — smrt in pekel je premagal, vstal iz groba tretji dan. Aleluja!"

To je verska plat naše Velike noči.

A naše življenje ima še drugo stran. Smo tudi še narodna družina, ki ljubi to, kar jo druži in kar jo hkrati razlikuje od drugih. Tu pa je z Veliko nočjo nekoliko drugače in je razlika do tega, kar se je zgodilo nekoč v Jeruzalemu, precejšnja, ako tam izključimo, kar je božjega.

Pri vsej grozovitosti ima Jezusova Kalvarija eno svetlo stran, ki jo je evangelist Janez za vse bodoče čase priznal in potrdil v prid sicer krivičnemu sodniku Ponciju Pilatu: „Napraviti pa je dal Pilat tudi napis in ga pritrditi na križ. Bilo je pa pisano: Jezus Nazarečan, judovski kralj. Ta napis je bralo mnogo Judov; kajti kraj, kjer so Jezusa križali, je bil blizu mesta in je bilo napisano hebrejsko, grško in latinsko."

Adolf Hitler se je bal ljudi, ki so govorili dva jezika, ker je sam znal samo svojo nemščino. Iz tega njegovega kompleksa manjvrednosti se vsaj nekoliko razume tudi njegov ukaz glede Koroške: „Machen Sie mir dieses Land deutsch!"

24 let po njegovi smrti Hitlerju lahko čestitamo. Njegov ukaz je deloma uspešno opravljen, njegovi pristaši so bili jako delavni, jezikovna meja se je znatno pomaknila proti jugu, naša vas je v precejšnji meri izgubila slovensko lice. Mladi rod že močno pozablja prvotno slovensko ime svojega domačega kraja, saj ga v šoli komaj kdaj ali sploh nikdar ne sliši in ga tudi nikjer nima priložnosti brati, najmanj tam, kamor bi predvsem spadalo po vsej pravici — na krajevnih tablah. Seveda, tam vendar ne more biti zapisano, ko pa je merodajne gospode v občini, okraju in deželi sram in strah pred tistimi, ki jim je še vedno prva zapoved v postavi: „Machen Sie mir dieses Land deutsch!"

Tako je, niti tega nimamo, kar je sicer krivični in povrhu še bojazljivi Rimljan Poncij Pilat dovolil judovskemu obešencu Jezusu iz Nazareta. O njem so po Pilatovi zaslugi lahko domačini in Grki in Rimljani brali na javno izobešeni tabli vsak v svojem jeziku, kdo da je in od kod je prišel. O nas naj tujec ne izve, da smo in kdo smo, vsaj ne na javnem mestu, ob prometni cesti, tudi v našem jeziku zapisanega opozorila: Tod živijo Slovenci! Poizvedovati mora šele sam v skritih kotih kuhinje in hleva ter na odmaknjenih ozarah njiv in vogalnih travnikov, da so tod ljudje, ki med sabo ne govorijo jezika, ki piše na uradih in gostiščih in krajevnih tablah.

V treh jezikih je bilo pisano: Jezus Nazarečan, judovski kralj. Pa je bil Jezus obešenec iz zaničevanega ljudstva, in na bojnem pohodu premaganega ljudstva. Čisto in zgolj po človeško povedano: kakšna čast vendar! Ne za Jezusa, ki je bil krivično obsojen na sramotno smrt, pač pa za narod, katerega sin je bil po krvi in jeziku.

O nas je pisano samo v enem jeziku — da nas ni. Da smo legli v grob. Pogreb je tih in v mraku opravljen. Širni svet ne sme izvedeti, da nas več ni. Pred njim je celo vzgledno poskrbljeno za naše življenje. In vendar grobarji že težko čakajo dneva, ko bodo mogli našo jamo za vselej zasuti in zatlačiti.

Sicer je Ksaver Meško pred 50 leti dejal in zapisal o nas: „Umreti nočejo!" Imel je seveda prav, umreti nočemo! Tega našega, čisto in samo našega življenja nočemo izgubiti! „Nenehno se oglaša uporna pesem, ki jo je pel oče, z njim sin in hči, nato še tretji vnuk, ki šel z vasi je v hiše in od tam v koče z vprašanjem: Kdaj bo konec muk?" (Marijan Brecelj). A kaj, ko pa „grobovi tulijo . . . kot nenasitna žrela"!

Čudna Kalvarija je to in čuden ta množični grob. Reši nas, Bog, že ta Kalvarije in varuj nas tega groba! Daj nam, Bog, na grobovih dosedanjih izgub že vendar enkrat zapeti, zavriskati pesem našega vstajenja: „Le vstani, borni narod moj . . . tvoj je vstajenja dan!"

IZ VSEBINE:

Slovo po 700 letih 2

Škofu Slomšku tudi — književniško čast 3

Kulturno in gospodarsko sodelovanje med Koroško in Furlanijo-Julijsko krajino 4

Pomanjkanje joda pri domačih živalih 5

Šport doma in po svetu 6

Kovača Toneta Velika noč 7

Trepetlika 8

Nekaj iz zgodovine kavčuka 8

Radiotelevizijski program 8

OD TEDNA DO TEDNA

GENERAL DWIGHT D. EISENHOWER — UMRL

V petek, 28. marca, zvečer, je v vojaški bolnici »Walter Reed« v Washingtonu umrl general Eisenhower, nekdanji ameriški predsednik, v starosti 78 let.

Eisenhower je bil v bolnišnici že od lanskega aprila, ko je zbolel za srčnim infarktom, sicer je že od leta 1955 bolehal na srcu. Po zadnji krizi marca letos, si njegovo srce kljub prizadevanju zdravnikov, ni več opomoglo.

Zemeljske ostanke pokojnega generala so

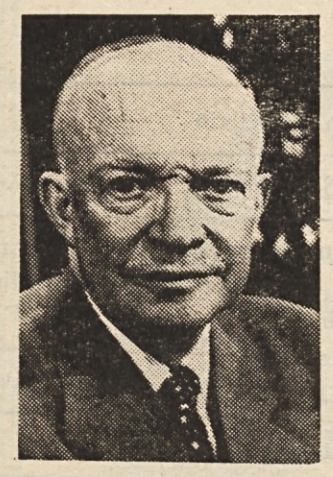

odpeljali najprej na Kapitol, v nedeljo, 30. marca, je bil na mrtvaškem odru v washingtonski stolni cerkvi, od koder je bil v ponedeljek pogreb, ki se ga je udeležil predsednik Nixon in številne politične osebnosti iz vsega sveta. Pokopali pa so ga v mestu Abilene v Kansasu, kjer je general Eisenhower prebil svojo mladost.

Dwight Eisenhower se je rodil 14. oktobra 1890 v Denisonu v Texasu iz skromne družine poljedelcev. Bil je tretji od sedmih sinov. Kmalu se je preselil z družino v Abilene, kjer je pomagal očetu na polju, nato pa se zaposlil kot mehanik. Leta 1911 je stopil v vojaško akademijo v West Pointu.

Med prvo svetovno vojno je bil dodeljen vežbanju vojaških čet, predvsem v uporabi tankov in oklopnih vozil. Bil je nekaj časa v Manili za pomočnika generala Mac Arthurja. Leta 1941 je bil povišan v polkovnika, isto leto pa še v generala.

Med drugo svetovno vojno je vodil najprej ameriške čete v zahodnoafriškem bojnem odseku, nato pa mu je bila dodeljena naloga, da pripravi in vodi načrt »Overlord« za invazijo zasedene Francije. Šest mesecev pozneje je vodil zavezniške sile pri izkrcanju v Normandiji, nato pa še skozi Francijo, Belgijo, Nizozemsko in Nemčijo v osrčje Evrope do padca nacizma in nemške predaje.

Po vojni je bil najprej nekaj časa poveljnik okupacijskih sil v Evropi, kamor se je po kratki dobi poučevanja na »Columbia University« vrnil kot vrhovni poveljnik sil NATO.

Z zmago na predsedniških volitvah leta 1952 (pod geslom »I like Ike«) se začenja novo obdobje v Eisenhowerjevem življenju. Med njegove največje uspehe spadata brez dvoma konec vojne na Koreji in »srečanje v Cam Davidu« s Hruščevom, ki je odprl novo dobo odnosov med ZDA in Sovjetsko zvezo.

BEOGRAD: OZN NAJ NADZIRA MANEVRE

Po mnenju beograjskega lista »Komunist«, naj bi Organizacija združenih narodov v prihodnje nadzirala vojaške manevre: čas je že, da bi končali z zmerom pogostejšimi manevri blokovskih sil v Evropi in v sosednih morjih, kajti to niso več navadne vaje, nego politično in psihološko orožje hladne vojne.

KIESINEGERJEV OBISK V AVSTRIJI

Uradni obisk zahodnoneškega kanclerja Kiesingerja — trajal je tri dni: od četrtka, 27., do sobote, 29. marca — je potekal v ugodnem ozračju. Prvi dan obiska je bil posvečen protokolu: v četrtek je bil sprejem pri zveznem predsedniku Jonasu, kanclerju dr. Josefu Klausu in zunanjem ministru dr. Kurtu Waldheimu; zvečer je avstrijska vlada priredila slovesen sprejem na čast visokemu gostu.

V petek so se začeli pravi uradni pogovori o mednarodni politiki in dvostranskih problemih v palači Dietrichstein na Minoritskem trgu. Pogovorov so se udeležili, poleg zveznega kanclerja dr. Klausa, zunanji minister dr. Waldheim in trgovinski minister dr. Mitterer. Ob tej priliki so avstrijski politiki prvič izrazili pritožbo proti kršitvi avstrijskega zračnega prostora po nemških letalih. Nemški kancler je obljubil, da se take kršitve v prihodnje ne bodo več ponovile. Kar se tiče mednarodne politike, so razpravljali o vlogi nevtralne Avstrije kot posrednice med Vzhodom in Zahodom. Nemška politika, je dejal Kiesinger, je nasproti komunističnim sosedom že več let bolj elastična. Sedaj je na vrsti druga stran, da pokaže dobro voljo, je izjavil zahodnonemški kancler.

Dr. Klaus je dejal, da bo Avstrija zastavila ves svoj vpliv, da bi Zvezna republika Nemčija postala polnovreden član Donavske komisije, medtem ko bo kancler Kiesinger poskrbel, da bi končno le prišlo do sklenitve pogodbe med Avstrijo in Evropsko gospodarsko skupnostjo.

Poleg deficitne plačilne bilance nasproti Zvezni republiki Nemčiji je bila v razpravi tudi pogodba o odškodnini beguncem. V ta namen so sklenili ustanoviti posebno komisijo izvedencev, ki naj reši ta problem. Nadalje je Avstrija izrazila željo po skupnem načrtovanju avto cest, posebno v obmejnem področju.

LETO STROGEGA ZAPORA ZA FRANCA OLAHA

Obsodba še ni pravomočna

Po dveh mesecih razprave je dunajsko sodišče v petek, 28. marca, obsodilo nekdanjega avstrijskega notranjega ministra Franca Olaha zaradi prevare na leto dni strogega zapora z enim postnim dnevom (brez hrane) vsakega četrt leta. Franca Olaha so spoznali za krivega, da je med 1963. in 1965. letom ogoljufal glavno hranilnico na Dunaju in povzročil avstrijski sindikalni zvezi, ki ji je predsedoval en in četrt milijona šilingov škode, na ta način, da je dvigal denar brez dovoljenja iz hranilnice. V vseh ostalih točkah obtožbe — skupaj jih je bilo dvanajst — je bil oproščen zaradi pomanjkanja dokazov.

Drugi obtoženec Josef Las je bil obsojen samo zaradi krivega pričevanja na štiri mesece strogega zapora z dvema postnima dnevoma, vendar pogojno. Las si je izprosil rok za premislek. Ostala dva obtoženca: sindikalega blagajnika Walterja Jeschka in Olahovega osebnega tajnika Heinricha Daurerja pa je sodišče oprostilo.

Olah je takoj po izrečeni obsodbi, ki še ni pravomočna, vložil priziv. Zaradi tega se bo nekdanji minister lahko vseeno udeležil z lastno kandidaturo občinskih volitev na Dunaju, ki bodo 27. aprila. Njegova stranka DFP (Demokratska napredna stranka), ki so jo ustanovili po Olahovi izključitvi iz socialistične stranke, bo predložila lastne kandidate.

Pravosodni minister dr. Klecatsky je v intervjuju izjavil, da nima kot pravosodni minister k razsodbi nič dodati. Kot državljan in pravni učitelj pa mora reči: »Kdor ima oblast, se mora podvreči tudi pravnemu in demokratičnemu nadzorstvu. To velja tudi za sindikalno zvezo.«

Bonnski zvezni kancler Kurt Kiesinger ob prihodu na letališče Schwechat pri Dunaju. Vojaški pozdrav njemu na čast je izvedla postrojena častna četa.

TEDENSKO OGLEDALO — KOMENTAR — REPORTAŽA — TEDENSKO OGLEDALO — KOMENTAR — REPORTAŽA — KOMENTAR — TEDENSKO OGLEDALO

SLOVO PO 700 LETIH

Auschwitz ali Oswiecim je poljsko mesto v krakovskem vojvodstvu; v nacistični dobi je bila tam najbolj zloglasna tovarna smrti. Preprost spomenik spominja ljudi na nečloveško početje in jih tudi opominja, kako zločinski je vsak rasni srd. Od približno 3 milijonov in pol poljskih Judov je preživelo nacistično strahovlado samo kakih 150.000 ljudi; največ jih je dobesedno poginilo v Auschwitzu.

Večina poljskih Judov se je izselila po letu 1945 v državo Izrael. Do leta 1967 jih je ostalo na Poljskem še okoli 30.000. Po arabsko-izraelski vojski junija 1967 pa je postal njihov položaj zelo težaven.

Nov val antisemitizma

V začetku leta 1966 je dal ustanoviti takratni poljski notranji minister Mieczyslaw Moczar, ki je bil leta 1947, za časa krvavih pogromov v Kielcah, tamkajšnji policijski šef, oddelek za »boj proti cionizmu«. V tem oddelku so napravili kartoteko za vse poljske državljane judovske krvi. Vigredi leta 1967 je začel brizgati ta oddelek čedalje več strupa proti poljskim Judom, ki so bili krivi seveda vseh gospodarskih in političnih neuspehov — nič drugače kot v dobi Hitlerjeve Nemčije.

Dne 8. marca 1968 so izbruhnili na Poljskem študentovski nemiri. Krivi so bili seveda — Judi; vsakdo izmed njih je bil avtomatično cionist, agent svetovnega judovstva, ki hoče razbiti enotnost in obstoj poljske države ter prenesti demokratizacijo iz Češkoslovaške (ČSSR) na Poljsko. Ta gonja je bila za Moczarja, ki se je zdaj lahko pokazal kot pristen poljski patriot, tudi izredna priložnost, da je dal zatreti med ljudstvom, zlasti pa med študenti sleherno gibanje, ki je terjalo več osebne in duhovne svobode. Med poljskim ljudstvom je mogel Moczar zbuditi najbolj prostaška čustva, čustva sovraštva, nestrpnosti, gonje. Zopet se je začela širiti med ljudmi tista ostudna pravljica, da pomešajo Judi neslane velikonočne kruhe s krvjo krščanskih otrok.

Skratka, sedanja poljska oblast je našla končno grešne kozle, ki so sejali med narodom samo nemir, razdor, nezadovoljstvo. Ko so postopali sodnijsko proti zaprtim študentom, so imenovali vedno iste kolovodje, večinoma Jude, ki so baje delali za bivše stalinistične politike.

Udarec za državo

Ker so torej Izraelci premagali pred dvema letoma Arabce in s tem preprečili novo tragedijo, so se morali pokoriti Judi v vzhodnoevropskih državah. Sicer ni bilo nobene gonje proti Judom kot narodu, samo proti cionistom so udarjali. Ker pa so vsi zavedni Judi hkrati tudi cionisti, so morali pač trpeti vsi. O sovjetskih Judih se sicer ne ve preveč, a kar se sliši, je žalostno. Odnos komunističnih oblastnikov do njih ni boljši, kot je bil pod carji, ki so dali množično preganjati Jude. Vse vzhodnoevropske države, razen Romunije, so na moskovski ukaz pretrgale diplomatske stike z Izraelom.

Poljske oblasti sicer trdijo, da je trenutno izseljevanje popolnoma prostovoljno ter da zapuščajo državo samo najbolj goreči in nepoboljšljivi cionisti. A ti bi bili imeli priložnosti že v minulih 24 letih, kajti prejšnja izseljevanja iz Poljske so bila deloma prostovoljna, deloma pa jih je podpirala država; zadnje tako izseljevanje je bilo v l. 1956 in 1957. Kdor je še ostal na Poljskem, je dokazal, da se čuti Poljaka, da hoče pomagati pri napredku svoje domovine.

Od novih izseljencev ni zapustil Poljske nihče prostovoljno; šli so, ker so morali iti. Oblasti so jim vzele možnost za obstoj; bali so se novih pogromov, novega pregnanstva; njihove otroke so diskriminirali vsepovsod, ker so judovske krvi — česar večkrat še sami niso vedeli.

Judi so izgubili zaposlitev v vojski, v ministrstvih, v diplomatski službi, v kulturnih ustanovah. Država je kratkomalo razpustila institut za atomsko raziskovanje, na novo je dala izvoliti vodstvo Poljske akademije znanosti. V raznih podjetjih so morali zapustiti Judi svoja deloma visoko kvalificirana mesta zaradi stalnega zbadanja predstojnikov in delovnih tovarišev.

Ker pa so nekateri ljudje le uvideli nesmisel tega početja, Judov ponekod le niso izgnali, ampak so jim ponudili slabša mesta; plača seveda ni presegala eksistenčnega minimuma, ki ga je država določila posebej za Jude, kar pa je zelo pičlo.

Poljska bo še dolgo trpela zaradi te izgube. Toda po mnenju notranjega ministra bo judovsko vprašanje dokončno rešeno leta 1970 — do takrat bo zapustilo državo še zadnji 10 do 15 tisoč Judov — in tedaj bo seveda vse v najlepšem redu, kajti ne bo več tistih nepridipravov, zmikavtov in hudih duhov, ki so zaradi svojega mračnega delovanja in rovarjenja zakrivili vse neuspehe in udarce.

In v drugih vzhodnoevropskih državah

Že prej sem omenil, da prede Judom v Sovjetski zvezi še huje, samo da se o njih zve le bore malo. Zaradi ostre proarabske politike, zaradi starega antisemitizma med prebivalstvom, je njihovo življenje še bolj poniževalno. Pripomnil pa bi samo drobno malenkost od tajnih pogovorov med češkoslovaškimi in sovjetskimi voditelji konec lanskega julija v Črni nad Tiso na Slovaškem. Dogodki v ČSSR so bili seveda spletka cionistov in drugih podobnih mračnih elementov. Med trdo debato je zabrisal sovjetski ministrski predsednik Aleksej Kosigin tedanjemu predsedniku češkoslovaške narodne fronte Františku Krieglu v obraz: »Ti bukovinski Jud!«. Pred 21. avgustom lanskega leta je hotela ČSSR navezati na novo diplomatske stike z Izraelom, kar pa je trenutno zaradi moskovskega diktata nemogoče. Na Ogrskem, ki sploh skuša ubirati bolj samostojno pot, je položaj nekoliko boljši, pravtako tudi v Romuniji. V Vzhodni Nemčiji sicer uradno ni antisemitizma, a tam bijejo temeljit boj proti cionizmu; največ jim pomagajo seveda izkušnje iz lastne preteklosti.

Na vzhodni železniški postaji na Dunaju pa stopajo iz vlaka vsako jutro preplašeni ljudje, ki so izgubili vse svoje imetje razen tistih nekaj zabojev, ki so jih lahko vzeli s seboj. Cilj jim je večinoma Izrael. Morali so zapustiti deželo, ki jim je bila domovina skozi 700 let; za njeno svobodo so tudi prelivali kri in umirali. V Auschwitzu, največjem judovskem grobu, pa vihrajo zastave njim v spomin.

Škofu Slomšku tudi - književniško čast

(Ob petletnici Slomškove založbe)

Narod, ki svoje zaslužne može časti, da njih imena vzdeva ne samo ulicam in cestam, marveč tudi kulturnim domovom in kulturnim ustanovam, kot n. pr. šolam, jih prav časti in spoštuje svoje velike sinove.

Tako so že mnogi pesniki in pisatelji v našem narodu dosegli čast, da so jim postavljeni spomeniki v domačem kraju (na rojstni hiši) in drugod. Pa tudi izdaje slovenskih knjig so z njihovim imenom ovekovečene. Ta čast je bila dodeljena prvima slovenskima pesnikoma Vodniku in Prešernu (z Vodnikovo in Prešernovo knjižno družbo) in velikemu mojstru slovenske besede Ivanu Cankarju (s Cankarjevo založbo) in še drugim.

Kakor dolgujemo veliko hvaležnost »kranjskim poetom«, ki so danes skupna last vsega slovenskega naroda, tako mora ves naš narod priznati, da je istočasno s Prešernom polagal temelje slovenski književnosti in kulturi štajerski rojak, ki je dobršen del svojega življenja prebil na Koroškem kot bogoslovec, semeniški spiritual in škof v Št. Andražu, Anton Martin Slomšek. Tudi on je nosil v srcu »ves slovenski svet«, pa ne samo nosil, marveč je povsod budil ljubezen do slovenske besede, zlasti tam, kjer je bila najbolj ogrožena. Ni dvoma, da je Slomšek kot bogoslovec v celovškem semenišču in kasneje kot spiritual v istem semenišču, zlasti pa kot škof v Št. Andražu v Labotski dolini, za desetletja otel mnogim slovensko besedo.

Med sredstvi otevanja pa je bilo v prvi vrsti njegovo lastno slostveno ustvarjanje in književno delovanje: **izdajanje knjig, odkrivanje in pobujanje pesniških in pisateljskih poklicev.** Ti naj bi bili po Slomškovi zamisli nekaka **zlata semena med narodom.** (Z veliko potrpežljivostjo in požrtvovalnostjo je svojim učencem — literatom — sam »pilil« njih stvaritve in jim bil mentor ter mojster.)

Slomšek nam je poleg svojih pesmi, ki so nekatere ponarodele, postale nekako ljudske pesmi, poklonil tudi mojstrsko delo v prozi (pripovedi), poučno povest »Blaže in Nežica v nedeljski šoli«, povest, katere vrednost so kmalu spoznali na Češkem in celo v Rusiji. Doživela je prevode.

Kakor nam je Prešeren prvi veliki glasnik v evropskem merilu, tako je pa Slomšek (hkrati s Ciglerjem) naš prvi ljudski književnik, Slomšek seve v evropskem merilu.

Zato je bilo docela na mestu, da je Slomšek tudi kot književnik postal predstavnik, častni predstavnik slovenske krščanske literature. Pred 5 leti je bila osnovana **Slomškova založba,** katere cilj je izdajanje po možnosti izvirnih slovenskih leposlovnih del s krščansko tematiko, pa tudi znanstveno-bogoslovnih, liturgičnih in duhovno vzpodbudnih knjig. Slomškova založba hoče v Slomškovem duhu slovenskemu narodu posredovati duhovno kulturo. Želi vršiti med našim narodom (v dopolnilo Mohorjevi družbi) nekak **»krščansko-literarni apostolat«** v smislu okrožnice Pija XI. »Divini Redemptoris«, ki naglaša, naj katoliški tisk (tudi slovstvo) **pomaga obnavljati krščansko nravnost in z življenjskimi zgledi pojasnjevati nauk sv. Cerkve.**

Slomškova založba je vseslovenska založba tako glede na namen (za vse slovenske rojake doma in po svetu) kot glede na kraj izhajanja knjig (doslej v Gorici, Trstu, v Ljubljani in v Celovcu).

Kot deseta knjiga z imenom Slomškove založbe je sedaj v Gorici v tisku slovensko-zamejski roman »Na Višarjah zvoni«.

Ena najbolj aktualnih in najbolj priznanih knjižnih izdaj Slomškove založbe je bogato ilustrirana knjiga o sv. Cirilu in Metodu z naslovom **»Zvezdi našega neba«.** Priznanje so izrazili razni cerkveni in slovstveni odličniki. Češki kardinal dr. Beran je n. pr. dejal (dr. Ostravskemu, ki mu je knjigo izročil v avtorjevem imenu): »Takšno knjigo bi morali imeti tudi mi Čehi!«

Slomškova založba ima že dokaj prijateljev med slovenskimi izobraženci in med preprostim ljudstvom, tako na Koroškem kot na Primorskem in tudi že po svetu. Skromno, a vztrajno poganja korenine.

Slovenci v Braziliji močno aktivni

„Ker imate tu več naročnikov, upam, da boste priobčili te novice." Tako je pisal g. Ludvik Ceglar, kaplan slovenske kolonije v Braziliji. Njegovi želji želji radi ustrežemo. Uredništvo.

Za prvo adventno nedeljo je kardinal, ki rad poudari, da ima v petmilijonskem mestu Sau Paulu okrog 80 narodnosti, povabil priseljence v cerkev. N. Gospe miru in jim z 12 kaplani teh narodnosti somaševal in sam tudi pridigal. Več narodov je bilo zastopanih z narodnimi nošami. Tudi Slovenci so se ta dan prvič pokazali v narodni noši. Vzbudili so veliko pozornost in so jih namenoma postavili v prvo klop, da so na fotografijah prišli bolj do izraza. Pri maši je vsak kaplan molil očenaš v svojem jeziku in drug za drugim je ponovil v svojem jeziku besede: Pojdite, maša je minila. Razen tega je vsakdo v svojem jeziku pred obhajilom predal in prejel objem miru. Slovenski kaplan je bil med Nemcem in Francozom. Bili so zastopani tudi azijski narodi (Indija, Japonska, Koreja). Lep primer, kako bi se mogli vsi narodi z dobro voljo sporazumeti in spoštovati. Po maši so ljudje spraševali, odkod so naše narodne noše. Kardinal se je dal z njimi tudi slikati.

V Riu de Janeiru je končala z odliko univerzo **Rožica Savelli,** peta od povojnih priseljencev. Prvi je bil **dr. Alojzij Fonda,** ki je profesor latinščine na filozofski fakulteti v Assisu, drugi je bil **inž Martin Črnugelj,** ki je profesor na univerzi Mackenzie v Sau Paulu in ravnatelj sedanje šole za elektroniko. Tretji je bil kapucinski pater **Mansuet Božič,** ki je profesor filozofije na dveh fakultetah v državi Paraná in je pred kratkim v natečaju za rednega profesorja filozofije v mestu Londrina zasedel prvo mesto in dobil ondotno filozofsko stolico. Četrti je **Vladimir Bernik,** mladi zdravnik v Sau Paulu, ki piše članke iz svoje stroke v dnevnik »O Estado«, ki je eden najboljših dnevnikov Južne Amerike. Drugi trije zdravniki so opravili tu dopolnilne izpite.

Pred nedavnim so dnevniki mesta Niteroi, ki je glavno mesto države Rio de Janeiro, veliko pisali o načrtu izsušitve zaliva med mestoma Niteroi in Rio de Janeiro, ki je po premestitvi prestolice v mesto Brasilia, posebna zvezna državica. Načrt je napravil naš rojak **inž. dr. Stane Konjedic.** Doslej vzdržujejo zvezo med mestoma ladje, ki prevozijo razdaljo v kakih 20 minutah. Zadnji čas so se odločili za gradnjo 14 km dolgega mostu. V zadnjem hipu je inž. Konjedic predložil svoj načrt, po katerem bi bil večji del zaliva izsušen. Površina zaliva je nad 500 km², izsušenih bi bilo 300 km². Zaliv je povečini zelo plitev, od pol metra do 8 m. Z izsušitvijo bi pridobili ogromno sveta za ceste med obema mestoma, prostor za vrtove, igrišča, letališča (tudi za letala z nadzvočno hitrostjo, za katera se poteguje tudi Sao Paulo) in za gradnjo novega mesta Rio de Janeiro. Razliko med sedanjo nad morsko višino obeh mest in globino izsušenega zaliva bi izkoristili za to, da bi bila v pritličju palač skladišča in garaže, ki bi ob njih tekle ceste za vozovni promet, na višini sedanje gladine morja pa bi nad spodnjimi pokritimi cestami bile narejene ceste le za pešce. Konjedic meni, da bi bila izsušitev za polovico cenejša kot most, a bi se pozneje vsi stroški poravnali s prodajo izsušene zemlje. Ni še odločeno, ali bo načrt sprejet.

Pod naslovom Os Eslovenos na frente (Slovenci vodijo) je »O Estado« v nedeljski izdaji priobčil daljši članek o slovenskem gospodarstvu. Med drugim je bilo rečeno, da je dohodek na osebo v Sloveniji večji kot v Italiji in se že bliža avstrijskemu povprečju. Ves članek poudarja, da so Slovenci gospodarsko močni in napredni.

V Sao Paulo je umrla **Angela Copič,** rojena Kuntar z Muljave pri Stični, kjer je bil je njen oče župan. Čeprav se ni nikjer učila slikarstva, je naredila nekaj lepih slik. Na pogrebu se je zbralo veliko starih in novih priseljencev.

Novi direktor v „Viba-filmu"

V letošnje proizvodno leto je slovensko podjetje »Viba film« stopilo v okoliščinah, ki urejajo dalj časa trajajoč pereč proizvodni in organizacijski problem ter nalagajo novemu vodstvu podjetja še posebno smotrnost pri načrtovanju programa ter obsega proizvodnje, obenem pa — vsaj v odmevnosti slovenskega filma v tujini — nakazujejo, da bo nemara le konec večletne ustvarjalne krize in da so slovenski filmi na poti k uveljavitvi, kar navsezadnje dokazuje tudi letošnja nagrada Prešernovega sklada za film, dodeljena Maku Sajku.

Na lastno željo je bil razrešen direktorskih dolžnosti dosedanji direktor »Viba filma« **France Štiglic,** ki se želi intenzivneje posvetiti svojemu osnovnemu poklicu, režiji. Kot kaže proizvodni načrt, pa vsaj letos v domači hiši njegove težnje še ne bodo uresničene, saj med načrtovanimi novimi film zaenkrat ni dela, ki bi ga režiral. Direktorsko mesto je v »Vibi« prevzel uveljavljeni režiser kratkih filmov Dušan Povh.

Priprave za edinburški festival

Umetniški direktor edinburškega festivala Peter Diamand je seznanil novinarje s programom letošnje prireditve, ki bo trajala od 24. avgusta do 13. septembra. Tema letošnjega festivala bodo umetniške stvaritve Italije. To je značilna programska sprememba, saj so bili doslej vsakoletni festivali posvečeni delu posameznih skladateljev. Edinburgh pa bo še vnaprej ostal mednarodno festivalsko stičišče. Sodelovali bodo številni tuji umetniki, med njimi Carlo Giulini, Daniel Barenboim, Innie Fischer, Janet Baker, Claudio Abado in drugi. Vse tri festivalske tedne bo v Edinburgu gostovala tudi operna hiša Teatro Communale iz Firenc. Svoje sodelovanje je napovedal tudi orkester Češke filharmonije.

PEVSKI ZBOR GALLUS!

Vsem pevkam in pevcem: veselo alelujo! Prihodnji četrtek pa vsi k pevski vaji: generalka za nastop v Trbovljah.

Pevovodja

SLOVENCI

doma in po svetu

Novice iz Kanade

Župnik župnije Marije Pomagaj v Torontu je izvršil nekatere spremembe v sestavi cerkvenega odbora. Predsedstvo cerkvenega odbora je prevzel Viktor Trček, podpredsednik Jože Ščrbič, tajništvo Tine Franceschi, blagajniško mesto pa Ivan Prezelj.

Slovenci v Winnipegu se marljivo udejstvujejo tudi v cerkvenem življenju. Tako so ob koncu lanskega leta že poravnali ves cerkveni dolg. Sredstva, ki jih imajo na razpolago, so se odločili porabiti za nabavo elektronskih orgelj. Za petje v cerkvi skrbi pevovodja Slavko Reja, pevce pa sedaj spremlja na orgljah njegova hčerka Marjetka.

Verska revija Božja Beseda, ki jo v Torontu izdajajo slovenski lazaristi, ima letos na naslovni strani sliko škofa Antona Martina Slomška. S to sliko hoče revija že na zunaj opozoriti bralce na izredno pomembno dejanje iz delovanja škofa Martina Slomška za razvoj slovenske verske in narodne zavesti Slovencev na Štajerskem, t. j. na 110-letnico preselitve lavantinske škofije od sv. Andraža v Labodski dolini v Maribor.

Lep razvoj Hranilnice in posojilnice. — Hranilnica in posojilnica slovenskih župnij v Torontu deluje med slovenskmi rojaki v Torontu že polnih 12 let. Od začetnih težav se je ustanova razvila v močan denarni zavod.

Snemanje ljubljanske televizije

Ljubljanska televizija je končala tridnevno snemanje v Slovenskem modernem gledališču v Mariboru. Posnela je zvočni zapis opere W. Amadeusa Mozarta Lažna vrtnarica pod dirigentskim vodstvom Jakova Cipcija s solisti mariborske in ljubljanske opere Ondino Otto-Klasinčevo, Milevo Pertotovo, Boženo Glavakovo, Dragico Čarmanovo, Aleksandrom Boštjančičem, Carlom Biasinijem in Mirom Gregorinom v glavnih vlogah. Vizualni (video) zapis bo posnela ekipa pod režijskim vodstvom Frana Žižka v maju v prostorih mariborskega gradu. Poleg tega je ekipa posnela še zvočni zapis opere Bruna Rigaccija Profesor King pod taktirko Vladimira Koblerja in z Mirom Gregorinom, Aleksandrom Boštjančičem, Nado Zrimškovo, Adalberto Thumovo in Stankom Colnaričem v glavnih vlogah. Obe operi bosta, potem ko bosta posneti tudi po igralski plati, uvrščeni v redni umetniški program slovenske televizije.

Izredni koncert v Ljubljani

Zaključen spored si je izbral tenorist Mitja Gregorač za svoj recital 1. aprila in sicer ciklus Fr. Schuberta „Die schöne Müllerin", skupaj 20 pesmi. V Ljubljani je bil kot celota prvič na sporedu. Dne 15., 21. in 25. aprila izvajata Marijan Lipovšek in violinist Igor Ozim v treh večerih ciklus vseh Beethovnovih sonat za klavir in violino. Sonat je deset, na treh sporedih si sledijo v posebej določenem vrstnem redu po 3, 4 in 3. Ta ciklus je kot celota še redkeje na sporedih na tujih odrih, v Ljubljani pa — kakor Bachove sonate za flavto — prvič v zgodovini slovenske glasbene reprodukcije.

Tekmovanje mladine za Župančičevo bralno značko

Že drugo šolsko leto tekmujejo na osnovnih šolah v novomeški, črnomeljski, metliški ter trebanjski občini mladi ljubitelji lepe slovenske knjige za Župančičevo bralno značko. Tekmovalci z novomeške osemletke Katje Rupene so prav pred kratkim slovesno zaključili letošnje tekmovanje, ko so se odpravili v Župančičeve kraje v Belo Krajino — na Vinico in v Dragatuš. Ta izlet v Belo Krajino je bil nekakšna nagrada mladim tekmovalcem. V Dragatušu so iz rok književnikov Severina Šalija ter Jožeta Dularja prejeli značke, narejene po osnutku kiparja Jarma oziroma priznanja za uspešno tekmovanje.

V celovškem Mestnem gledališču uprizarjajo z uspehom Čajkovskega lirične scene v treh dejanjih „Evgenij Onjegin". Na sliki vidimo prizor iz prvega dejanja. V ospredju na desni „Tatjana" zamišljeno opazuje delo (obiranje ribeza) ruskih žena.

Mnenje bralcev

EUROPAMODELL KÄRNTEN, EINE LEERE PHRASE?

Werte Redaktion!

Wenn ich mich heute mit einigen Zeilen an Sie wende, dann werden Sie sicher verwundert sein, vor allem deshalb, weil ich in deutscher Sprache schreibe. Ich schreibe nicht deshalb in deutscher Sprache, weil ich nur diese beherrsche, sondern deshalb, weil es meine Muttersprache ist. Dieses Recht werden sie mir zubilligen, weil es ein rein menschliches Recht ist. Wohl aber dürften in letzter Zeit einige Menschen in diesem unserem Heimatland »Kärnten« darauf vergessen haben! Wie ist es sonst möglich, daß man einigen Menschen in unserem Heimatland das Recht nehmen will, in **ihrer Muttersprache** zu sprechen oder sich eine Theateraufführung in ihrer Muttersprache anzuhören und anzusehen, deshalb, weil sie eine andere Sprache sprechen als der Großteil der Landesbevölkerung? Wir rühmen uns immer wieder, Demokraten zu sein und blicken mitleidig zu unseren Nachbarn im Osten, deren Freiheit sehr eingeschränkt ist und immer mehr eingeschränkt wird. Aber **soviel** Freiheit bleibt ihnen noch immer, daß sie sich wenigstens in **ihrer Muttersprache** verständigen können. Ich glaube, ich würde mir alles nehmen, ja alles verbieten lassen, nur meine Muttersprache könnte mir niemand rauben, könnte mir niemand verbieten.

Ich bin noch sehr jung, aber soviel Gefühl für die Demokratie glaube ich zu besitzen, daß ich mit Bangen an die Zukunft Österreichs denke, wenn ich von Vorfällen höre, wie sie bei uns in Kärnten in der jüngsten Vergangenheit passiert sind. Was für einen Sinn hat es, mit den Nachbarländern auf freundschaftlicher Basis Kontakte anzuknüpfen, wenn man es bei uns in Kärnten zuläßt, daß Menschen aktiv an der Demokratie arbeiten, die ihrer unwürdig sind?

Man verurteilt Italien, weil in Südtirol Menschen deutscher Sprache manchmal menschenunwürdig leben müssen und übersieht dabei ganz, daß in unserer Heimat Menschen slowenischer Sprache noch immer nicht als gleichwertig anerkannt werden!

Ich wünsche unserem — meinem Heimatland Kärnten und dem Vaterland Österreich, daß diese traurige Bilanz der zweiten Republik der jungen Generation den Mut gibt, selbst einmal menschlicher, demokratischer zu handeln.

A. P., 22 Jahre. Adresse erliegt.

Red božje službe

V KAPELI PROVINCIALNE HIŠE
Viktringer Ring 19

Veliki četrtek, 3. aprila: ob 7. uri zvečer večerna sv. maša v spomin zadnje **večerje.**

Veliki petek, 4. aprila: ob 7. uri zvečer obredi velikega petka s skupnim sv. obhajilom.

Velika sobota, 5. aprila: ob 7. uri zvečer blagoslovitev ognja in velikonočne sveče, obnova krstne obljube in slovesna božja služba vstajenja.

Velika nedelja, 6. aprila: ob pol osmih zjutraj sv. maša v kapeli provincialne hiše, ob 9. uri v cerkvi novega bogoslovja

CELOVEC

Na velikonočni ponedeljek, dne 7. aprila, bo ob 16. uri popoldne slovenska božja služba v cerkvi sv. Jožefa v Waidmannsdorfu.

Slovenci iz Celovca in okolice srčno vabljeni!

Kulturno in gospodarsko sodelovanje med Koroško in Furlanijo-Julijsko krajino

Med Koroško in Furlanijo-Julijsko krajino se je začelo novo obdobje tesnega sodelovanja na kulturnem in gospodarskem področju.

S predstavo musicala »Moj prijatelj Bunbury (Mein Freund Bunbury) v gledališču Verdi v Trstu v izvedbi celovških umetnikov v ponedeljek, 24. marca, so se pričele kulturne izmenjave med Celovcem in Trstom.

Ob tej priliki je obiskal Trst koroški deželni glavar Hans Sima v spremstvu podglavarja dr. Weißmanna in deželnega svetnika Suchaneka, kjer je s predsednikom dežele Furlanije-Julijske krajine dr. Berzantijem vodil uradne pogovore o nadaljnjem sodelovanju. Tako so se ponovno vzpostavili stiki med predstavniki obeh dežel, do katerih je prišlo septembra v Trstu in maja 1967 v Celovcu.

Na svečanem kosilu sta deželni glavar Sima in predsednik Berzanti spregovorila o politiki sodelovanja in dobrih sosedskih odnosov med Koroško in Furlanijo-Julijsko krajino. Dr. Berzanti je dejal, da so se predstavniki obeh dežel že tretjič sestali ter poudaril, da pomeni predstava celovškega Mestnega gledališča v Trstu novo obdobje v kulturnih odnosih med obema deželama. Eden izmed smotrov dosedanjih pogovorov je bil kulturno sodelovanje s Koroško, zlasti med glavnima mestoma obeh dežel. Berzanti je omenil tudi ugodne trgovinske menjave ter uradno sporočilo Koroške, da se bo letos prvič neposredno udeležila tržaškega sejma. Tudi tehnično sodelovanje, zlasti glede avtomobilskih cest je bilo koristno in učinkovito. Pri tem je omenil sklep o gradnji avtoceste Videm—Trbiž in njeno povezavo z bodočo avto cesto čez Ture. Omenil je tudi pobudo za zgraditev predora pod prelazom Plöcken ter popravila na cesti čez Močila.

Deželni glavar Sima pa je v svojem odgovoru dejal, da se bo to sodelovanje nadaljevalo s podporo vseh organizacij, združenj in ustanov na Koroškem. Rekel je, da je pravzaprav po izvoru furlanski deželan, saj se je rodil v Žabnicah v Kanalski dolini. Poudaril je, da se z rešitvijo raznih vprašanj odstranjujejo mejne težave ter da meje ne smejo biti več ovira za sodelovanje med narodi in državami. Raznih vprašanj se je treba lotiti z zaupanjem, s čimer se koristi tudi obema državama. Na teh mejah se lahko doseže zgledno sodelovanje. Sima je ob tej priložnosti omenil tudi še nerešeno vprašanje pašnikov ziljskih kmetov na italijanski strani državne meje pri Vratih.

Karnijske Alpe kot turistično središče

Med dvodnevnim obiskom koroške delegacije sta obe strani pokazali velik interes za odprtje turističnega področja, zlasti zimskega športa med Naßfeldom in prelazom Plöcken. Na tem gorskem področju bodo odprli turistične prehode, kot je to na primer že na jugoslovanski meji. V kratkem se bodo sestali v Vidmu tudi strokovnjaki za tujski promet iz Koroške, Slovenije in Hrvaške. Italijani so nadalje javili, da bo letos, poleg lastnega pokrajinskega paviljona, na celovškem lesnem sejmu razstavilo svoje izdelke še nekaj drugih italijanskih tvrdk. Predlog koroškega deželnega glavarja, da bi na območju Alpe-Adrija, ustanovili skupno družbo za pospeševanje sosedskih odnosov, je dr. Berzanti toplo pozdravil. Ta družba naj bi izdajala posebno revijo v vseh treh jezikih: nemškem, slovenskem in italijanskem, ki bi ga vodilo skupno uredništvo; služila pa bi obveščanju vseh važnih kulturnih in gospodarskih dogodkov treh dežel.

Koroški deželni glavar je na koncu svojega obiska povabil predsednika Furlanije-Julijske krajine dr. Berzantija in njegove sodelavce, naj mu v kratkem vrnejo obisk na Koroškem. Kar se kulturnih izmenjav tiče, bo med drugim gledališče Verdi iz Trsta prve dni oktobra gostovalo v Celovcu z Donizettijevo opero »Don Pasquale«.

Vsem naročnikom, sotrudnikom, dopisnikom in bralcem „Našega tednika" želita vesele in blagoslovljene velikonočne praznike

uredništvo in uprava

GALICIJA

V sredo 2. aprila smo pokopali na domačem pokopališču po kratki bolezni preminulega Jurija Pušnik.

Bil je daleč okoli znan kot gališki Juri in bil tudi dolga leta mežnar farne cerkve v Galiciji.

Daljše poročilo prinašamo v prihodnji številki našega lista.

ŠMIHEL
(Igra »Lučka v temi«)

Na cvetno nedeljo, dne 30. marca, so nas povabila dekleta gospodinjske šole iz Št. Jakoba v Rožu v Šercerjevo dvorano, da bi nam uprizorile igro »Lučka v temi«.

Po pozdravu g. kaplana Stanka Trapa so nam gojenke zapele nekaj domačih viž. Zatem pa so nam č. g. dekan Kristo Srienc osvetlili vsebino igre. Marsikatero oko se je orosilo.

Koliko težkih besed je morala prenesti Cilka zaradi hudobne gospodinje ter soslužkinj. Zaničevale pa so jo zato, ker je spolnjevala voljo božjo, hodila v cerkev in pomagala revežem s kako lepo, tolažljivo besedo ali pa celo s kakšnim pritrganim darom.

Gospodinja je bila ločena od moža. Imela je hčerko. Ta je bolj ljubila Cilko, kakor svojo lastno mater. Nekega dne je gospodinja odpovedala službo dobri Cilki. Hčerko je ta odpoved tako prizadela, da je v kratkem času hudo zbolela in tudi umrla. Izguba edine hčerke je mater tako zadela, da se je sprijaznila s Cilko in začela verovati.

Ni nam bilo žal, da smo se odzvali povabilu. Pohvala pa velja vsem igralkam.

PLIBERK

Toliko dela imamo ali pa spimo, da ne utegnemo več poročati, kaj se pri nas dogaja in dela? Dne 16. marca smo imeli srečanje staršev in otrok v naši farni dvorani. Pozdravili so nas s pesmijo in deklamacijo. Nato smo obujali ob skioptičnih slikah spomine na počitnice v Selah. Kar zahotelo se nam je zopet po petju, igri, soncu in Obirju. Dekleta so pokazala, da znajo zarajati tudi v dvorani. V krstni predstavi našega lutkovnega odra nam je pokazal Pavliha, da se tudi hudobnega graščaka ne boji, ker strahu sploh ne pozna. Ne samo otroci, tudi starejši ljudje so se nasmejani vračali domov.

Za zaključek naših verskih pogovorov smo se zbrali v sredo, 26. marca, k agapi — ljubezenskem obedu. Ob luči dvanajsterih sveč in ob lepem petju smo se spominjali Kristusove odrešilne ljubezni. V nagovoru nam je bilo nakazano, kako mora spoznanje voditi k ljubezni; še več: šele v ljubezni človek prav spozna.

Na cvetno nedeljo smo imeli na Humcu križev pot. Stara pesem in iz potreb našega časa nastala molitev sta nas povedli v skrivnost tega pota. Da bi prav spoznali neizmerno Kristusovo ljubezen, spoznali tudi našo nalogo: soodreševati današnji svet, zato smo se zbrali in pridružili skavtom. Hvala jim za trud!

SINČA VES
(Nova fara)

Že pred dobrim letom je postala Sinča ves lastna fara in s tem dobila tudi svojega dušnega pastirja; pa šele v nedeljo, 23. marca, smo slovesno praznovali ta dogodek. Ker je na dan ustanovitve nove fare — 1. januarja 1968 — umrl dobrolski g. prošt Brandstätter, se je stvar zavlekla. Čakali smo, da dobimo novega g. prošta in dekana; 15. avgusta 1968 je prevzel g. prošt Brumnik dobrolsko faro in dekanijo. V jeseni smo hoteli končno praznovati ustanovitev nove fare, pa je zbolel g. provizor, tako da smo morali slovesnost spet preložiti. Ker je prevzvišeni nadpastir obljubil, da bo sam prišel in s sinškimi farani obhajal ta dan, smo morali to pred veliko nočjo narediti, ker so potem birme in prevzvišeni je zadržan. Kljub zgodnjemu terminu smo imeli krasno vreme.

Pred novim župniščem se je zbralo do 10. ure precej ljudi k pozdravu prevzvišenega škofa. Sledili so pozdravi domačega dušnega pastirja, zastopnika farnega sveta, ravnatelja glavne in ljudske šole in g. župana dobrolske občine. Vmes pa so pozdravili prevzvišenega še godba mladine iz Sinče vesi, šolarski zbor, mešani zbor in otroci z deklamacijami. Podali smo se potem v cerkev k škofovi maši. Prevzvišeni je v obeh deželnih jezikih pozdravil vernike nove fare in orisal pomen župnije. Omenil je prizadevanje gospodov proštov Truppeja, Zechnerja in Brandstätterja za ustanovitev nove fare v Sinči vesi, ki šteje nad 2200 duš. Povabil je vse vernike k sodelovanju in izrazil željo, da bi se v doglednem času postavila v Sinči vesi še nova farna cerkev, ker je stara podružna cerkev postala premajhna. Po pridigi je g. škof inštaliral prvega župnika nove fare, g. dr. J. Skuka, in predstavil faranom cerkvene ključarje ter jih prosil za njih pomoč v korist cerkve.

Po zahvalni pesmi v cerkvi se je g. škof podal z duhovniki in verniki pred novo župnišče in ga blagoslovil. Izrazil je željo, da bi iz te skupne farne hiše izšlo veliko dobrega za vse in da bi se vsi v novem župnišču dobro počutili.

Bog daj, da bi se vse to uresničilo!

Naše prireditve

ŠT. JAKOB V ROŽU

Farna mladina iz Pliberka gostuje na belo nedeljo, 14. aprila, ob pol treh popoldne, v farni dvorani v Št. Jakobu v Rožu z lutkovno igro A. Paplerja

»HUDOBNI GRAŠČAK«

Vsi prisrčno vabljeni.

Govorniško tekmovanje

Pokrajinsko vodstvo Katoliške mladine vabi dekleta in fante na govorniško tekmovanje, ki bo 27. aprila 1969 ob 14. uri v prostorih KDO v Karfreitstraße 21 v Celovcu.

Na izbiro so sledeče teme:

1. **Skupno delo vodi k uspehu;**
2. **Vera je več kot znanje.**
3. **Resnica osvaja;**
4. **Biti mlad — gledati v bodočnost;**
5. **Poklic — drugim pomagati;**
6. **Politika je zadeva vseh;**
7. **Mir se začne z revolucijo v lastnem srcu;**
8. **Duhovnik v gledanju mladega človeka;**
9. **Demokracija potrebuje demokrate.**

Govori naj ne trajajo dalj kot 8 do 10 minut — Žirija bo ocenila: jezik, izraz sestavka, vsebino in prepričevalnost govora.

Prijavite se do 14. aprila 1969 na naslov: Katoliška mladina, Vikringer Ring 26, — 9020 Klagenfurt.

Ne ustrašite se truda! — Čakajo vas lepe nagrade!

NOVOST!

Univerzalno žago za gozdarstvo

tudi do 36 mesečnih obrokov dobite

samo v

KAUFHOF - VELETRGOVINA

VALENTIN in ANGELA Blažej

PLIBERK — LIBUČE

tel. 04235-394 (noč. štev. 302)

Pomanjkanje joda pri domačih živalih

Poleg apna, fosfata, magnezija, kuhinjske soli in drugih rudnin potrebuje živalski organizem tudi neznatne količine t. i. sledovnih prvin ali mikroelementov. Med nje prištevamo železo, baker, kobalt, mangan, cink in jod. Tokrat bomo spregovorili nekaj o jodu.

Znano je, da je jod nadvse pomemben za normalno dejavnost žleze ščitnice, ki je odgovorna za nemoteno presnovo v organizmu. Pri pomanjkljivi oskrbi organizma z jodom se pri ljudeh in tudi pri živalih pojavi tako imenovana golšavost, ki je zanjo značilna močno povečana ščitnica. Poleg golšavosti pa spremlja pomanjkanje joda še vrsta drugih bolezenskih znamenj. O teh bomo spregovorili pozneje.

Pomanjkanje joda je dokaj pogostno. So področja, kjer so tla in voda hudo revni z jodom in temu primerno tudi rastline. Ta ugotovitev velja predvsem za področje Alp in Krasa. Znano je, da je golšavost pri ljudeh hudo razširjena v vseh alpskih deželah.

Kar zadeva domače živali, naj omenimo, da pomanjkanje joda ne nastopa vsako leto v enaki meri; pogosteje ga zasledimo v sušnih letih, kajti količina joda v zemlji in rastlinju je bistveno odvisna od padavin. Vetrovi prinašajo z morja velike količine joda; ta se kopiči v kapljicah dežja in z njimi pada na zemljo, odkoder ga črpajo rastline. Bolj ko je določeno področje oddaljeno od morja in čim više leži, tem revnejše je z jodom.

Vse domače živali niso enako občutljive za pomanjkanje joda. Najobčutljivejše so koze in prašiči, nekoliko manj pa druge vrste domačih živali. Mlajše živali so občutljivejše od starejših. Največkrat in najlaže ugotovimo golšavost pri kozah in zlasti še pri kozličih. Koze so zaradi pomanjkanja joda večkrat jalove, količina mleka je zmanjšana, brejost pa se podaljša za teden ali dva; popadki so večinoma slabotni. Kozliči se velikokrat porode mrtvi, živi pa so tako slabotni, da kmalu poginejo. Večinoma so golšavi in obsežna golša je večkrat huda ovira pri porodu.

Zaradi pomanjkanja joda velikokrat zbole tudi prašiči. Na videz zdrava svinja porodi večje ali manjše število mrtvih pujskov. Porod navadno zakasni za teden ali več. Pujski so videti v začetku zdravi; le sem in tja so pomanjkljivo obraščeni s ščetinami ali celo goli. Vendar pa kmalu otopijo, med hojo opletajo ali sploh ne morejo na noge, ne iščejo seskov, posinjijo, začno sopsti in poginejo nekaj ur ali nekaj dni po porodu. Če vendarle preživijo, opazimo, da je koža nekam zadebeljena in nabrana v gube; debela in nekam kratka pa sta videti tudi vrat in glava. Takšni pujski sčasoma zaostajajo v rasti, zahirajo in mnogi slej ko prej poginejo. Pomanjkanje joda poteka velikokrat povsem prikrito, tako da nanj niti ne pomislimo.

Tudi krave so pogosto jalove. Imajo le malo mleka in vime kmalu presahne. Pogosto zvržejo ali pa porodijo mrtva teleta. Tista ki ostanejo živa, imajo debelo, v gube nabrano kožo, ki je včasih slabo obraščena z dlako ali pa celo gola. Prizadete živali so slabotne, pri hoji opletajo in le s težavo sesajo.

Pomanjkanje joda se pojavlja tudi pri kopitarjih, zlasti pri mulah, niso pa redki primeri hipojodizma tudi pri pseh. V veterinarski bolnišnici smo dva — ali trikrat naleteli na golšavost pri celem gnezdu ščenet.

Kako preprečujemo pomanjkanje joda in kako zdravimo njegove posledice? V področjih, kjer se pojavlja pomanjkanje joda, bomo dajali svinjam in kozam v drugi polovici brejosti po 3 do 5 kapljic 1-odstotne raztopine natrijevega jodida ali jodovice, kravam pa po 15 do 20 kapljic. Mladim živalim, ki že bolehajo za očitnimi znamenji pomanjkanja joda, bomo dajali nekaj tednov zapored tako imenovana lugolovo raztopino, ki jo lahko dobimo v vsaki lekarni. Prizadetim pujskom in kozličem dajemo po 10 do 15 kapljic, teletom in žrebetom po 30 do 40 kapljic, psičkom pa po 5 do 8 kapljic.

Ker je pomanjkanje joda pri nas zelo pogostno, pri tem pa le redko klinično zaznavno, bomo dajali jodove pripravke vselej, ko bomo izključili druge dejavnike, ki utegnejo privesti do motenj v reprodukciji in do neustrezne rasti mladih živali, zlasti še pujskov. **Dr. V. G.**

VZGOJNI PROBLEMI:

Je to pomoč?

Vzgoja je pravzaprav težaven proces, ki zahteva veliko truda, potrpežljivosti, doslednosti in ljubezni. Ta proces je težaven tudi zato, ker nimamo receptov, kako naj vzgajamo. Vsakdo vzgaja po »posluhu« in taka vzgoja se lahko posreči ali pa tudi ne. In če nam vse naše prizadevanje spodleti? Kaj naj počnemo? Ali naj zavidamo tistim, ki imajo pri vzgoji več sreče? Naj odnehamo, se vdamo in vse skupaj prepustimo naključju? Seveda tega ne smemo storiti.

V vzgoji naših otrok se moramo poglabljati, prebirati ustrezno literaturo, (ki je ni malo), poslušati razna vzgojna predavanja in najti svojo pot, ki bo uspešna. Postaviti si moramo cilj vzgoje. Biti si moramo na jasnem, kaj pravzaprav hočemo. Nekateri starši vlagajo ves svoj trud in pedagoško znanje v to, da dosežejo ubogljivost svojih otrok. Ko to dosežejo so zadovoljni in si mislijo, da so opravili vse svoje roditeljske dolžnosti.

Kje pa? Če bi bilo na vzgojnem področju samo to, bi še kar šlo. Ubogljivost, ki jo dosežemo tako ali drugače, je samo ena izmed poti do našega cilja. In cilj? Vsestransko razvita osebnost. Delaven, pošten, resnicoljuben otrok, ki bo v ponos staršem in družbi.

Nekateri starši imajo pri vzgoji srečno roko. Vse gre tako lepo, skoraj brez razburjenja, drugi pa . . . kot za stavo, vse gre rakovo pot. Otrok v šoli slabo uspeva. Doma je »naelektreno« ozračje . . . **In nepremišljeno** ravnanje staršev in njihova »pomoč« je lahko vse prej, kot resnična pomoč iz zadrege.

Je to pomoč, če starši zahtevajo, da otrok kar čez noč popravi vse nezadostne ocene? Postavljajo mu ultimat. Je pomoč, če mora otrok na vrat na nos prepisovati vso zamujeno snov? In zato otrok piše pozno v noč . . . Je mar to pomoč, če se mora otrok učiti brez odmora, ob »pesmi« pasu, ki ga zavihti oče. Ali so se starši vprašali, če so ustvarili otroku pogoje za učenje? Verjetno ne! So živeli z otrokom in si skušali pridobiti njegovo zaupanje, tudi ob kritičnih trenutkih? Najbrž tudi ne, ker sicer ne bi prišlo do takih kriz.

Je to pomoč, če otroka ki si je nabral celo vrsto slabih ocen, fizično kaznujemo in če je vse naše ukvarjanje z otrokom v tem, da ga od časa do časa nabijejo in vpijejo: »Tega mi ne delaj več! Slabih ocen mi ne prinašaj več domov! Tudi tebi ni treba več domov . . .« Ne pomagamo mu, če ga sramotimo in ga tako ali drugače ponižujemo. Mu pomagamo, če delamo čezmerno — tudi honorarno in otroke prepuščamo ulici, brez kontrole? Ali pa, ko otroka pretirano obremenjujemo z domačim delom in hkrati zahtevamo, da uspešno dela v šoli?

To je vse prej kot pomoč. Otroku pomagamo, če mu že zelo zgodaj privzgojimo delovne navade in čut dolžnosti. Pomoč je tudi v tem, da otroka dnevno spremljamo, se nenehno zanimamo za njegov napredek v šoli in z njim živimo, pri tem pa ga, seveda, navajamo na samostojnost in — zaupanje. V. B.

Priprava čaja in čajne mešanice

Za vlade kralja Gustava III. — t. j. v drugi polovici 18. stol. — so uvozili na Švedsko čaj, a ker so menili, da je napitek strupen in da povzroča človeku „peklenske muke", so ga morali najprej preskusiti. Žrtev je bil prvi po tem dogovoru obsojen morilec. Obsodili so ga na smrt z uživanjem čaja. Vsak dan je moral popiti več 10 skodelic čaja. Obsojenec pa se je vsak dan bolje počutil, dosegel je starost dvainsedemdeset let in je preživel vse zdravnike, ki so ga morali opazovati. Mar je bil vzrok za to v snoveh, ki jih vsebujejo čajni lističi?

Čaj vsebuje zlasti tein, tanin, vitamina B in C. Tein ima enake lastnosti kot kofein, saj poživlja možgane in celotni živčni sistem, stopnjuje našo koncentracijo in hitrost reakcije. Delovati prične počasi, deluje dolgo in njegov učinek kasneje enakomerno pojema. Tanin vpliva pomirjajoče na želodec in delovanje črevesja. Zavira tein, tako da ga telo le počasi sprejme. Vitamin B in C pa zvišujeta odporno moč živcev.

Če je čaj pravilno skuhan, nas ne razdraži, temveč poživi, lahko pa nas, pripravljen na drug način, tudi pomiri.

Poživljajoče deluje, če ga prelijemo z vrelo vodo in ga tako pustimo dve minuti in pol in nato odcedimo.

Pomirjujoče deluje, če ga prelijemo z vrelo vodo in ga pustimo v njej do pet minut (Broken Tea do štiri minute). V tem času namreč izvleče tudi tanin, ki deluje zavirajoče na tein (ta se izloči že po dveh minutah in pol).

Če želimo piti čaj zvečer, si ga tudi lahko privoščimo, le da v tem primeru vzamemo manjšo količino lističev in ga pustimo v vodi štiri do pet minut.

Da bo čaj res dober, ne smemo šteditи pri količini. Na vsako skodelico damo žličko čaja. Nanj nalijemo čisto vrelo vodo. **Če voda vsebuje mnogo apna ali klora, jo dvakrat prevremo.** Čajne ročke, ki jih uporabljamo, naj bodo vedno porcelanaste ali pa iz gline in vedno pokrite s pokrovko, da čaj ne izgubi arome. **Čaj odcedimo najkasneje po petih minutah, sicer postane preveč grobega in trpkega okusa.**

Vrste čaja

Za katero čajno vrsto se bomo odločili, pa je odvisno od našega okusa, saj imamo lepo izbiro različnih vrst. Tako je na primer naprodaj angleška čajna mešanica, **Indian Orange Pekoe, gruzinski čaj in druge.**

Dalje pijemo črni čaj (čaj iz Indije in Ceylona); na Japonskem in Kitajskem pijejo zeleni čaj, ki v nasprotju s črnim ni fermentiran in zato obdrži vse trpke snovi. Najbolj cenjena pa je angleška čajna mešanica, sestavljena iz Darjeeling, Assam in Ceylon čajev. Pijačo iz te mešanice ponudimo z mlekom in sladkorjem.

V Sovjetski zvezi in tudi pri nas često pijemo ruski gruzinski čaj, ki je pogosto oplemeniten z Darjeeling čajem. Ta mešanica je zelo cenjena. Pripravljajo ga sproti z vrelo vodo iz samovarja in s čajnim ekstraktom iz posebne male ročke. Običajno ga pijejo sladkanega ali brez dodatkov; pri nas pa ponudimo včasih čaj z rumom ali z limono, kar je seveda stvar okusa in navade.

Razstava kuharske umetnosti v Celovcu

Od 12. do 20. aprila 1969 bo v prostorih celovškega sejma prirejena deželna razstava za kuharsko umetnost. Zanimanje za to razstavo je izredno veliko, saj je priglasilo svojo udeležbo na razstavi še enkrat toliko razstavljavcev, kot so jih pričakovali. Zaradi tega so morali razstavno površino za to prireditev razširiti na vso sejemsko dvorano VI in prosto površino od prvotno določenih 2.000 na 3.000 kvadratnih metrov.

Težišče te kuharske prireditve bo na dveh specializiranih razstavah. Pet renomiranih avstrijskih tvrdk bo pod nazivom »Pogrnjena miza« (Der gedeckte Tisch) prikazalo na 100 kvadratnih metrih razstavne površine razno posodo, jedilni in drug namizni pribor, čaše in steklenino ter namizno perilo, poleg tega pa tudi razne konserve, zmrznjena jedila in sokove.

Blizu sejemske dvorane VI pa bo prirejena nadaljnja posebna razstava pod nazivom »Sejemski hotel« (Messehotel). Dejansko bo to pravi hotel, zgrajen iz izdelanih gotovih delov, in to na površini 300 kvadratnih metrov. Na tej površini oziroma v enonadstropni hotelski stavbi bo organizirana hotelska kuhinja, točilnica, garderoba, v stavbi pa bo tudi veža, hotelska pisarna, sprejemnica, hotelska soba, stanovanje z več sobami in ogrevana terasa. To stavbo bo zgradil »delovni krožek koroških delavnic« skupaj s kakimi 20 tvrdkami, ki bodo sodelovale tudi pri hotelskem obratu. Ta prireditev bo koristila ne le hotelskemu gospodarstvu, temveč bo zanimiva in koristna zlasti tudi za turistični promet, ki je na Koroškem ena najpomembnejših gospodarskih panog.

Z AUA v Ameriko

Avstrijska javnost je z veseljem pozdravila najnovejšo pridobitev v domačem civilnem letalskem prometu: da bo namreč od 1. aprila dalje možno neposredno z Dunaja poleteti v Severno Ameriko brez vsakega presedanja oziroma prestopanja.

AUA — Avstrijska letalska družba, je namreč sklenila z belgijsko posestrimsko družbo »SABENA« pogodbo za otvoritev nove — lastne letalske linije Dunaj—Bruselj— New York, in sicer z najmodernejšim 4-motornim reakcijskim letalom »Boeing 707 Intercontinental«. Vodstvo AUA si obeta od te nove letalske linije dobičkonosnih koristi.

Vse te novosti je sporočilo vodstvo AUA zastopnikom tiska pretekli teden v Celovcu na posebni konferenci, ki sta se je udeležila nova ravnatelja AUA — dr. H. Papousek in ddr. A. Heschgl. Poletni letalski vozni red predvideva vsakodnevni polet preko Atlantika: odhod z Dunaja ob 12.50, od 14,30 — 15,30 postanek v Bruslju, pristanek v New Yorku ob 18,55 po tamkajšnjem poletnem času. Na ta način je dana možnost priključka poletov v različne kraje Združenih držav Sev. Amerike, kot tudi Kanade in Srednje Amerike. V nasprotni smeri bo letalo odletelo iz New Yorka ob 22. uri, postanek v Bruslju od 10,20 do 11,20; prihod na Dunaj ob 12,55. AUA se je z letalsko družbo »Sabena« pogodila za polovico potniške kapacitete letala, t. j. za 73 sedežev, in za temu odgovarjajoče število avstrijskih hostes. Letalo doseže povprečno hitrost 860 do 900 km na uro in ima 132 sedežev turističnega in 14 sedežev prvega razreda.

Novinarje ja zanimalo tudi splošno finančno stanje Avstrijske letalske družbe. Navzoči člani vodstva družbe so brez ovinkov priznali, da ni ravno najbolj rožnato, čemur je mogoče deloma vzrok tudi dosedanje premalo racionalno gospodarjenje. Na žalost: računski zaključki AUA iz leta v leto prikazujejo hude — milijonske primanjkljaje; tako cenijo tudi za leto 1968 primanjkljaj na pribl. 50 do 70 milijonov šilingov! Zato se marsikdo upravičeno vprašuje, da li je avstrijski prestiž v zvezi z lastno civilno letalsko družbo res vreden te visoke cene, ki jo mora letno plačevati avstrijski davkoplačevalec!

KAKO UGOTOVIMO SVEŽOST JAJC

Če se hočemo na hitro prepričati o svežosti jajc, se lahko poslužimo enostavnega in zanesljivega poskusa. Pripravimo si raztopino kuhinjske soli, ki ima specifično težo 1,027. To dobimo, če raztopimo 60 gramov kuhinjske soli v 1 litru vode. Sveža jajca v taki raztopini potonejo in leže na dnu. Tri ali več tednov stara lebdijo v raztopini in se s šiljastim delom še dotikajo dna posode. Starejša jajca pa plavajo v raztopini, za taka pravimo, da so neužitna in jih štejemo med pokvarjena.

Za nakup hiše Prechtl so darovali

Prof. Franc Inzko, Celovec, 20.— šil.; Martin Zechner, Žvabek, 200.— šil.; G. Zankl, Preseka, 300.— šil.; N. N. iz Celovške okolice, 80.— šil.; Župni urad Šmiklavž ob Dravi, 500.— šil.; Peter Mohor, Dobrla ves, 500.— šil.; Martin Potočnik, Žvabek, 80.— šil.; neimenovana iz Vogrč, 40.— šil.; neimenovana iz Globasnice, 500.— šil.; Marta Krevc, Pliberk, 100.— šil.; Marija Mohar, Galicija, 60.— šil.; Namesto venca na grob pok. brata 200.— šil. Ljudmila Možina iz Pliberka.

Vsem darovalcem se odbor Družbe sv. Mohorja prav iskreno zahvaljuje!

Ali že imate pomembno jubilejno knjigo o sv. Cirilu in Metodu z naslovom

»ZVEZDI NAŠEGA NEBA«?

Dobite jo v Mohorjevi knjigarni v Celovcu!

Šport doma in po svetu

NOGOMET

Tekme, ki se končajo neodločeno, gledalce zmerom razočarajo. Tako tudi prvenstvena tekma med celovško Avstrijo in Bregenzom. In to nedeljo žoga vobče ni hotela v mrežo. Na obeh straneh je bilo opaziti mnogo živčnosti, posebno neučinkovit je bil celovški napad, ki se mu tokrat enostavno nič ni posrečilo: končni rezultat: 0 : 0, torej nobenih golov. Vendar je ostala doma vsaj ena točka in to tudi nekaj velja, kajti Avstrija je ponovno osvojila četrto mesto na lestvici, kar pomeni, da je najboljši klub od vseh zveznih dežel.

Kako so igrali drugi:

Sturm Graz — Avstrija Dunaj	1 : 1
Sportklub — Innsbruck	5 : 0
LASK — GAK	0 : 0
Donawitz — Avstrija Salzburg	0 : 4
Wattens — Wacker Dunaj	1 : 1

Tiefenbrunner (desno) je hotel žogo volej udariti, vendar ga je prehitel Koretič (Bregenz).

1. ZRN, 20. Avstrija

Znani francoski športni časopis »France Fooball« je pred kratkim priobčil svojo letno statistiko in imenoval Zvezno republiko Nemčijo za najboljše nogometno moštvo leta 1968.

Vrstni red: 1. ZRN, 2. ČSSR, 3. mesto si delijo: Italija, Anglija, Jugoslavija in SZ; 7. Belgija in Madžarska; 10. Škotska in Španija; 12. Švedska; 13. Severna Irska in Romunija; 15. Grčija, Poljska in Portugalska; 18. Wales; 19. Danska; 20. mesto si delijo: **Avstrija,** Nizozemska, Norveška in Švica; 24. je Francija; 25. Irska; 26. Ciper; 27. Turčija; 28. mesto si delita Finska in Luksemburg.

Drugače Jugoslovani

Jugoslovani pa so drugače porazdelili nacionalna moštva: 1. Italija, 2. Jugoslavija, 3. Anglija, 4. ZRN, in dalje SZ, Madžarska, Škotska, Bolgarija, ČSSR, Portugalska. Jugoslovani so vzeli v pretres dejstvo, da je bilo lani evropsko prvenstvo za nogometna moštva in so jih po tej lestvici uvrščali, kar je pravzaprav pravilno. Kdo se ne bi spominjal razburljivih končnih tekem v Italiji: n. pr. Anglijo in Jugoslavijo (0:1) in finale med Jugoslavijo in Italijo, kjer sta bili potrebni dve tekmi (1:1 in 0:2).

Za svetovno prvenstvo v nogometu leta 1970 v Mehiki je Italija v tretji skupini obdržala vodstvo. V soboto je dosegla v Berlinu proti Vzhodni Nemčiji neodločen rezultat 2 : 2 in se s tem verjetno že kvalificirala za svetovno prvenstvo.

HOKEJ NA LEDU

Sovjetska zveza le prva

Svetovni prvak v hokeju na ledu je letos ponovno Sovjetska zveza. Rusi so v zadnji tekmi v Stockholmu premagali Kanado s 4 : 2 in si s tem osvojili sedmič prvo mesto zaporedoma, a v celoti že devetič naslov svetovnega prvaka v hokeju. Češkoslovaška hokejska reprezentanca je že drugo leto zamudila priložnost osvojiti svetovno prvenstvo, ki mu je bilo že čisto blizu. Tudi v povratni tekmi je Češkoslovaška izgubila proti Švedski (0 : 1).

Tekma Švedska : Češkoslovaška je bila najbolj napeta na vsem prvenstvu, saj je šlo za to, ali bo Češkoslovaška svetovni prvak. Obe moštvi sta si bili svesti, da gre za nekaj velikega. Švedi so se hoteli oddolžiti za neuspeh v Grenoblu, ko so se morali zadovoljiti s 4. mestom. Zato je bila njihova želja po zmagi, ki jim je zagotavljala vsaj srebrno medaljo, povsem razumljiva. Tudi moštvo ČSSR je vedelo, da jim že neodločen rezultat zadostuje za prvo mesto. Toda kot že v Grenoblu, ko je ČSSR po zmagi nad SZ klonila v tekmi proti Kanadi z 2 : 3 in tako zapravila najvišje mesto, tudi tokrat igralci niso v odločilnem trenutku zmogli dovolj, zlasti psihične moči, da bi zmogli še zadnjo oviro.

Tekma je dosegla vrhunec v zadnji minuti, ko so Čehi še zadnjič poskusili vse, da bi dosegli gol in s tem postali prvaki. Vzeli so z ledu celo vratarja, vendar je njihov pritisk ostal jalov.

V boju za peto mesto skupine A je reprezentanca Finske premagala ZDA 7 : 3. Po tem porazu so tekmovalci ZDA ostali na zadnjem mestu v skupini A, kar pomeni, da bodo naslednje leto tekmovali v skupini B. Namesto njih bo prihodnje leto tekmovalo v skupini A moštvo Vzhodno Nemčije.

1. Sovjetska zveza	10	8	0	2	59 : 23	16
2. Švedska	10	8	0	2	45 : 19	16
3. Češkoslovaška	10	8	0	2	40 : 20	16

ALI ŽE VEŠ,
da živijo Avstrijci na površini 83,849 kvadratnih kilometrov, v 3435 občinah, v 97 okrajih in 9 deželah,
da živi na Dunaju 23 odstotkov vseh Avstrijcev,
da živi na enem kvadratnem kilometru 86 Avstrijcev,
da je 57 odstotkov vseh Avstrijcev v starosti 18 do 65 let in da je 43 odstotkov otrok in starčkov,
da se rodi letno 18 otrok na 1000 prebivalcev in
da umre 13 ljudi na 1000 prebivalcev?

V nedeljo je športno društvo Bleiberg priredilo na Dobraču mednarodno smuško tekmovanje. Na startu je bila vsa domača elita. Med moškimi je zmagal Franz Rauter (SC Kleinkirchheim — na sliki); 2. je bil Georg Gstrein (Tirolska); 3. pa Hermann Posautz (WSV Unterdrautal). Med ženskami si delita prvo mesto Heidi Koch (SC Arnoldstein) in Gerlinde Maxones (Štajerska).

Živčni zlom popevkarja Gilberta Becauda

Pred kratkim se je na odru pariške Olimpije zgrudil od živčne izčrpanosti svetovno znani francoski pevec šansonov **Gilbert Becaud.**

Po izjavi zdravnika, ki ga je preiskal na kraju nesreče, umetnik dalj časa ne bo mogel nastopati, zato je tudi odpovedal vse predvidene nastope in gostovanja. Za njegove nastope na Dunaju in v Zahodni Nemčiji so bile dvorane že v naprej razprodane. Gilbert Becaud se je pri svojih nastopih tako vživel v pesmi, ki jih je pel, da je pogosto na enem samem večeru shujšal za več kilogramov. Prav zaradi tega ni nič presenetljivega, če je doživel živčni zlom, mogoče je užival celo mamila pred nastopom, kot dela to veliko umetnikov, da se otresejo svoje treme.

L. Ganghofer **42**

Samostanski lovec

Ko se je vrnil domov, je bila že pozna, zvezdnata noč. Skozi polodprte duri gosposke koče je bledo odseval ogenj. Hajmo je krenil proti lovski koči, pa ga je poklical gospod Henrik nazaj; prošt in pater Dezert sta sedela pred gosposko hišo na klopi. Hajmo se je oziral in vlekel na uho, toda o Gitki ni bilo ne duha ne sluha.

»No? Kaj je novega z obhoda?« je vprašal zlobno gospod Henrik. »Ali si osledil kaj divjade?«

»O da, gospod,« je odgovoril Hajmo, trudeč se, da bi bil po vsem miren, »pod stenami sem videl srno z mladičem, gamsov sem naštel dvaintrideset in čez plaz pri Križevju je šel močen jelen, ki mu bo rogovje kmalu dozorelo, količa kažeta že četrto krono.«

»Dobro, Hajmo, po tega bova šla, ko bo rukal . . . « Gospod Henrik je premolknil. »Ko bo rukal? A tako, pozabil sem. Pravo rukanje se prične šele okoli svetega Pelagija in že teden prej je Mihelovo. Škoda! Škoda!«

Hajma je streslo, kakor bi ga bil kdo udaril na prsi.

»Toda zdaj pojdi, Hajmo, skuhaj si večerjo in lezi spat. Jutri moraš zarana spet biti na nogah.«

Hajmo je izdavil nekaj hripavih besed za pozdrav in se obrnil proti lovski koči.

»Ne tja,« mu je zaklical gospod Henrik, »v tvoji koči spi dekle, zadovoljiti se boš moral nocoj s podstrešjem pri meni; notri na ognjišču je vse, kar potrebuješ, da si skuhaš večerjo.«

Hajmo je stopil v gosposko kočo, podpihal ugašajoči ogenj in si začel pripravljati jed. Samo zato, ker je ukazal gospod Henrik: Skuhaj si večerjo. Še ni bilo kuhano, ko sta prišla oba gospoda v kočo. Prošt je odšel v svojo izbico, pater Dezert je pa obstal s prekrižanima rokama pri vratih in je s svojimi tihimi, toplimi očmi nepremično gledal Hajma. Lovcu je postalo pod tem zvedavim pogledom čudno soparno, mrzel pot mu je stopil na čelo, toda delal se je, kakor bi ne videl patra, počenil s ponvo v kot in siloma požiral grižljaj za grižljajem. Opoldne mu je bolj dišalo. Globoko je šel po sapo in skočil kvišku; ko je hotel zlesti po lestvi v podstrešje, je stopil pater Dezert k njemu, mu ponudil roko in smehljaje se dejal: »Lahko noč, Hajmo!«

»Lahko noč, gospod!« je zamomljal lovec; ponujeno roko je prezrl. Zgoraj se je vrgel na seno ter zagrebel obraz v dlani in seno, da bi udušil ihtenje.

Ko se je čez čas pomiril, je slišal, da se gospoda spodaj še nekaj pogovarjata. Potem je vse utihnilo.

Zjutraj je odšel Hajmo že pred zoro z doma. Svoj obhod je pa opravil to jutro tako brž kakor še nikoli. Ko je lezlo sonce izza gorskih vrhov, je bil že spet na poti proti domu. Od Križevja je zagledal koči; bili sta zaprti. Začel se je razgledovati po dragah, ki jih je sekala steza. Blizu gorskega gozda je uzrl oba gospoda in Gitko; zdaj so izginili med drevjem in se prikazali nato že na planini. Iz planšarske koče jim je priteklo naproti neko dekle. Gotovo pač Cenca? Nekaj časa so stali vsi skupaj. Potem so odšli proti koči in kljub veliki oddaljenosti je bilo videti, da sta gospoda Gitko vodila in podpirala.

»O ti moj ljubi Bog,« se je prestrašil Hajmo, »menda se ni kje udarila!« In že je planil čez drn in strn po dragi.

Ko je pritekel uro pozneje na planino, je z objokanimi očmi prišlo iz koče neznano dekle.

Zastrmel je vanjo. »Ali sta gospoda že spet odšla?«

»Kdaj že!«

»Kje je pa planšarka?«

»Jaz sem! Ali še ne veš, kaj se je zgodilo?« Jokaje mu je povedala.

Hajmu so klecnila kolena in bled je omahnil na klop.

Včeraj opoldne so našli revico. In Jurčeta tudi ni. Že ves dan ga iščejo.«

»Kje?« je zajecljal Hajmo.

»Doli pri hudourniku.«

Hajmo je skočil na noge; solze so se mu udirale po licih, ko je tekel, da bi pomagal iskati še on sam.

29

Prišla je jesen. Bukve so se osipale in v hladnih nočeh so pomalem že rukali jeleni.

In spet se je zbudilo jutro na jezeru. Siva, težka megla je pritiskala na vodo in se prelivala okoli šentjernejske samotorice. Videl si komaj dvajset korakov naprej Samotoriška kapelica je bila odprta in v njej je v somraku ozke ladje stal pri oltarju oče Evzebij. Na stopnicah je klečal Volfrat. Ko je vstal, se je pokrižal z levo roko; desna, ki jo je ogrinjal rokav kakor suho palico, je počivala v usnjeni zanki.

Molče sta stopila iz cerkvice in krenila na obrežje.

»Poglej, Volfrat, čoln že čaka,« je rekel oče Evzebij in položil roko solarju na ramo. »In zdaj glej, da prideš varno domov. In mislim, pameten bodi in ne spuščaj se več v take stvari!«

Volfrat je odkimaval in lovil patrovo roko. Solze so ga oblile. »Bog vam povrni vse, Bog vam povrni tisočkrat . . .« Tako je jecljal venomer ter stiskal in mečkal pri tem patrovo roko, kakor bi bila oreh, ki ga more streti.

»Nehaj že vendar!« je zaječal Evzebij in si oprostil rdeče podplute prste. »Saj stiskaš z eno roko bolj nego drugi z obema. Toda zdaj odidi, ali pa ti mogoče še ni dovolj pet mesecev, ki si jih prebil pri meni? Odpravi se, Volfrat, odpravi! Ko zapade sneg, pridem tudi jaz v samostan in potem bom že pogledal, kako ti bo šlo doma!« Potisnil je solarja v čoln, v katerem je že držal hlapec za veslo.

Volfrat ni mogel govoriti, samo kimal je in mahal z roko. Zibljaj čolna ga je vrgel na sedež. Še nekaj zamahov z veslom in samotorica je utonila v megli. Volfrat si je obrisal oči in izgubljeno zastrmel v sivo kopreno, ki ga je obdajala, njega in temno usodo, ki ji jadra naproti. Žejalo ga je po ženi in otroku. Toda kako bi se smel vda-

Kovača Toneta Velika noč

Na črnem tramu prav nad nakovalom kovača Toneta je pribita slika Matere sedmerih žalosti. Slika je močno zaprašena in mestoma prežgana od žarečih isker, vendar pa se njen smisel in vnanjost čudovito prilega temu okolju. Žalostni pogled Marijin sega po vsem vigenjcu in zajema vse te sključene postave črnih in umazanih kovačev. Tonetu pa se zdi, da ga je tako, kakor gleda ta podoba, zadnjikrat pogledala njegova rajnica tisto noč, ko je ugasnila z otrokom vred.

Vsako leto na cvetni petek zberejo kovači po krajcarju za olje in nažgejo pod sliko rdečo lučko in zapojo staro pesem:

»Grešnik, glej žalost Marije . . .«

*

V revni kamri kovača Toneta je vse mirno. Le veliko nihalo stare ure enakomerno drsi sem in tja: tok-tok-tok.

Tone sanja: Velikonočno jutro je in dolga procesija se vije od Sv. Lenarta skozi speči trg h Kapelici. V morju luči trepeta in tone cerkev in veličastno doné stare himne vstajenja. Pravkar so odpeli zadnjo:

»K'ter' niso včakali,
v večnost so rajžali. Aleluja.«

Tedaj pa ga pocuka nekdo za rokav. Za njim stoji rajna žena in mu šepeta v uho:

»Tone, zdaj pa pojdiva!« Takrat pa zdrsne staro kolesje v uri, ki začne hreščeče bíti; v odmev ji odgovarja ura pri Kapelici in ona pri Sv. Lenartu ponavlja. Ena po polnoči . . . Moj Bog! Saj ni Velika noč, ampak le véliki petek in vstati bo treba.

Urno pojo kladiva v vigenjcu: kovači hité; še nekaj ur, pa nastopi praznik in počitek. Ob osmih že kleči Tone praznično oblečen pred božjim grobom, nato se oglasi v zakristiji. Župnik pa že vé, po kaj je prišel. Iz stare omare mu da burzo in naroči pozdrave za begunjske tovariše.

Sončen dan je. Bregovi ob poti so posejani z rumenimi brkoncami, izpod grmov puhajo bele kurjice in ptiči na vejah žvrgolé, vse povsod je rana vigred.

Pa stari kovač Tone kakor da ne vidi tega; trudno zro oči v pot pred seboj. Morda ima pomenek s svojo preteklostjo? Kako so minila brezskrbna mlada leta, kako kratka je bila doba tihe zakonske sreče, katero je zdrobila smrt in pustila za seboj zapuščenost in samoto. Da, da, danes je podoben staremu drevesu v jeloviški drči: okleščen, skrivljen in nagnjen v grob. Vsakdo ima pač svoj križ, svoj veliki petek in morda še srečo, da ga v bridki uri na njegovem težkem potu potolaži obraz s podobe, ki visi nad Tonetovim nakovalom.

Sonce se potaplja v črno zelene vrhove Jelovice, ko se Tone vrača. Veter se poigrava z redkimi srebrnimi lasmi na njegovi odkriti glavi, izpod počrnelih prstov drsé jagode po molku in usta izgovarjajo skrivnosti Kristusovega trpljenja in odrešenja.

Na prsih v burzi nosi poslednji zakrament. Dolga je pot v Begunje in nazaj. Noge postajajo starcu klecave in težke, kakor da so iz svinca. Kaj, če bi se malo usedel kraj poti? Končno se le pokaže domači zvonik izza drevja; še po tejle stezi mimo farovških njiv, pa bo doma. Tamle ob kozolcu se bo nekoliko naslonil in nekoliko oddahnil. Toda glej, po stezi prihaja nekdo naproti, da mu pomaga. Znan glas, glas iz sanj, ga pokliče: »Tone, zdaj pa le pojdiva!«

Še ga nazaj drami duhovnikov glas: »Po tem svetem maziljenju in po svojem najmilejšem usmiljenju naj ti odpusti Bog . . .«

Potem pa se razvežejo zvonovi v mogočno alelujo, zakaj kovaču Tonetu je minil veliki petek in napočilo je večno velikonočno jutro.

J. B.

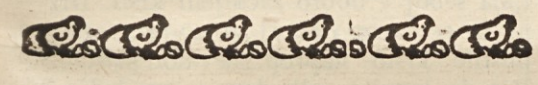

Slavilna pesem

Slavilna pesem naj doni,
ker Križani je vstal.
Z vstajenjem nam je upanje
in trdno vero dal.
Aleluja!

Zdaj sveta vera nas uči,
da bomo vstali vsi.
Veliko noč dočaka vsak,
kdor z Jezusom trpi.
Aleluja!

TREPETLIKA

BOLGARSKA LEGENDA

Kristus je umiral na križu.

Okoli križanih so se gnetli ljudje in jih gledali. Rimski vojaki so se norčevali iz nesrečnežev. Pod križem je stala Mati božja. Naslonila je glavo na Kristusov križ, ga objemala in prelivala vroče solze.

Jezus jo je s križa nemo gledal.

Ustnice so mu gorele od žeje, njegove oči pa so bile polne žalosti.

»Vode!« je dahnil.

Tedaj se mu je približal vojak. Namočil je gobo v kis, jo nabodel na sulico in jo ponudil mučencu.

»Pij, car Judov!« se je zasmejal.

Jezus je mislil, da mu v resnici dajejo vode, in je odprl usta. Kis mu je še bolj ožgal suhe ustnice.

»Končano!« je zašepetal, nagnil glavo in tiho izdihnil.

Za hip se je nebo stemnilo. Zemlja se je stresla. Zavesa v Davidovem templju se je pretrgala.

Ljudje in vojaki so se razbežali.

Pod križem je ostala samo Jezusova mati. Tam so jo zvečer našli Kristusovi učenci in prijatelji. Jezusa so sneli s križa in ga odnesli v vrt Jožefa iz Arimateje.

Po pogrebu so se vsi povešenih glav razšli. Tudi Jezusova mati je odšla.

Bilo je toplo pomladansko jutro. Toda ptičke niso prepevale kakor po navadi. Lilije in tulipani so povešali cvetove. Bele lilije so prenehale dihati. Čebele niso brenčale, metuljčki niso veselo letali proti nebu. Ves svet je umolknil in žaloval zaradi Jezusove smrti.

Le mlada trepetlika na svojem dolgem stebelcu ni marala o tem ničesar vedeti. Ponoči so ji zrasli žametni lističi z dolgimi peclji. Vsa pijana od veselja se je igrala z njimi.

Po poti, ki je peljala mimo trepetlike, je prišla Mati božja. Hodila je s sklonjeno glavo. Iz oči so ji padale solze. Vse okoli nje se je zaustavljalo, umolknilo. Samo trepetlika se ni pomirila. Ko je videla češnja, se je nagnila k njej in ji zašepetala:

»Bodi mirna, sestra! Ali ne vidiš, da prihaja žalostna Mati božja?«

»Eh, kaj me to briga!«

Marija jo je slišala. Dvignila je glavo in videla, kako ji od veselja trepetajo listki, in še huje ji je postalo pri srcu. Toda ničesar ni rekla.

Trepetliko je zabolelo v dno duše. Zbala se je; razumela je Marijino bolečino. Od žalosti so ji vztrepetali vsi listki in ji še danes trepetajo in se ne morejo umiriti. Trepetlika nima miru ne podnevi ne ponoči. Še takrat ne, ko se veter uleže k počitku in spi vse drevje. In zato se tudi imenuje trepetlika.

V pravem času posejano
v sad nam dozori;
kdor predolgo vse odlaša,
večkrat zamudi.

Limbarski:

Raduj se, Marija

Raduj se, Marija! Iz grobnih temin,
izpod zapečatene skale,
iz svoje moči se je dvignil tvoj Sin,
od groze so straže zbežale.

Raduj se, Marija! Premagal je smrt
in grob, kot utrdba zastražen. —
Pečat je odtrgan in kamen razdrt,
za vedno je pekel poražen.

Zastavo nad grobom je krepko razvil,
ki večno življenje oznanja.
Nikoli ne bo je sovražnik razbil,
četudi se vanjo zaganja.

Zdaj z zarjo oblite mu rane žaré,
na nebu smehlja se danica.
Pozdravljeno, Sonce velikega dne,
raduj se, nebeška Kraljica!

NELICA P.:

Na Veliko soboto . . .

Le kratek čas še in spet bo med nami tako zaželena Vélika noč. Srce, ki je v pustih zimskih dneh skorajda klonilo, znova zaživi in se napolni z novimi upi. Kakor se oživlja narava, tako se preraja tudi človek in srka moči za nadaljnje življenje. Kajti le malo, bore malo jih je, ki jih ne tlačijo skrbi. Negotovost nas trpinči vse.

Velika noč — simbol vstajenja k novemu, lepšemu življenju. Mar je Kristus zaman vstal . . . ? Ne! Upirajmo Vanj svoje oči, zatekajmo se k njemu in prav gotovo nas ne bo zapustil. Končna zmaga bo le Njegova in njih, ki stopajo po Njegovi sledi.

Zame je sleherna Velika noč žal vedno le žalostna. Vsako leto zakrvavi srce znova. Znova oživé pred mano spomini na ono Veliko noč, odnosno na ono velikonočno soboto, ko smo polagali v grob našo ljubljeno mater. Lilo je kakor iz škafa. Še nebo, se mi je zdelo, da je žalovalo za njo.

Vkljub hudi bolezni nam je skrbno pripravila še zadnji velikonočni »žegen«. Ni hotela leči, ni hotela, da bi kdorkoli od nas opazil, kako je ž njo in bi mu bilo zato hudo. Tako neizrečeno si je želela še nekaj let življenja, saj je vedela, da bi ji bilo potem dokaj lažje, ker je bilo nekaj otrok že preskrbljenih. Družina je bila namreč velika, zato dela in skrbi nikoli ni zmanjkalo.

Toda prišlo je drugače! Ko bi si lahko vsaj malo počila, je legla za večno. Po pogrebu smo zbrani posedli k mizi, na kateri

(Nadaljevanje na naslednji strani)

jati veselju, ko ga čaka še najhujše. Z ljubim Bogom sta morda res prišla na čisto; toda zdaj mora povedati svojo še valpet. In ko prestoji kazen, kako naj dela za ženo in otroka s svojo ohromelo roko? S solarno je konec; tam potrebujejo ljudi, ki imajo vse in zdrave ude. S kmečkim delom tudi ni nič; še manj, da bi drvaril ali splavaril. Morda bi se pa našlo zanj kaj v jami? Na kop seveda ne more računati; toda za prevažanje bi bil še kar dober; tako težko bi nihče ne naložil hunta, da ga on ne bi spravil z mesta. Vozač torej!

Globoko je vzdihnil in se pogladil z drhtečo roko po suhem laktu.

Tedaj je začutil hladen veter v zatilniku; jezero se je začelo kodrati in megla se je zganila. Kakor v boju in obrambi so valovile sive gmote sem in tja, sukale se in vrtinčile po vodi, se pretrgale in odstrle za trenutek košček sinjega neba ali od sonca ožarjeni gorski vrh, se zopet stisnile in se v valovih prelivale. Toda siva koprena se je bolj in bolj redčila; kmalu je bila videti samo še kot sinjkasta para, skozi katero je že pronical sončni soj na vodo — zdaj se je megla razdelila in pretrgala čez vse jezero, legala v gubastih prelivih na obrežje in plavala ob strmem gozdu počasi v višavo, brez sledu se razblinjajoč v jasnem zraku.

Kakšno prelepo jutro! Z mokrimi očmi se je razgledoval Volfrat po tej pisani jesenski krasoti: nebo temnomodro, visoke apnenčeve stene belobleščeče, iglasti gozdovi sončno zeleni, listje tako ognjenorumeno in rdeče, kakor bi vsaka bukev in vsak javor svetlo plamenela — in v vsem širnem jezeru, v vseh prelivih vode se je kopal odsev sonca v tisoč iskrečih se lučkah.

Čoln je pristal ob bregu. Volfrat je stopil na suho, segel molče hlapcu v roko in hitro odšel. Dihal je svobodneje; neka uteha je kanila v njegovo žalostno dušo. Na vsem njegovem potu — sama svetloba in sonce. Rjave rosnate livade, s pajčevinami prepreżena strnišča, ovenele meje in drevje, bela cesta, po zraku plavajoče niti — vse je odsevalo. Iz hiš in koč po dolini je vstajal sinjkasti dim v ravnih slopih proti nebu. Zdaleč so se izmed vitkih smrek svetlikali pozlačeni križi na samostanskih stolpih in strehah, in za njimi, podoben ogromnemu mejniku samostanske zemlje, se je dvigal Untersberg, ki mu je največje skaline že zapadel redek sneg, tako nežen in rahel, kakor bi rdeče marmornate skale belo cvetele.

Ne daleč od pristajališča je Volfrat začuden obstal. Tam je bila vzrastla iz zemlje lepa hiša; stala je med drevjem na trati, ki jo je obdajal nov plot. Spodnji del hiše je bil zidan, zgornji spahnjen iz ličnih tramov. Na beli skodlasti strehi je s pisanimi trakovi okrašena jelčica oznanjevala, da je hiša dograjena. Ob hiši je stala druga stavba: hlev s skednjem. Kopica delavcev se je žurila, da bi očistila stavbišče; iz trušča se je venomer oglašal zapovedujoč glas, o katerem je menil solar, da ga pozna.

»Da, da, bo že pravi!« je zamomljal in z zamišljenim pogledom sledil korarju, ki se je v svoji črni obleki pojavljal zdaj tu zdaj tam, na vseh koncih in krajih in spet izginjal v vrvežu.

Na cesti je stal voz, naložen z ostanki stavbnega gradiva. Volfrat je vprašal hlapca, ki je nosil les in kamenje na voz: »Čigava je ta hiša?«

»Samostanska. O kresu še kamen ni bil položen — in zdaj poglej hišo.« Hlapec ga je mežikaje meril z očmi. »Kdo pa si?«

Volfrat je odšel brez odgovora dalje; čul je še, kako se je za njegovim hrbtom priveril hlapec: »Pri moji duši, če ni to solar, ki ga je imel medved v delu!«

Čim bolj se je Volfrat bližal Podkloštru, tem bolj se je vznemirjal. Že od daleč je gledal, da bi uzrl svojo hišo; ni je izsledil — in zajela ga je mučna tesnoba, ko mu je ob Egerjevi strehi, tam, od koder je sicer kukal z mahom ovešeni opaž njegove hišice, zableščalo nasproti sleme iz novih desk. In čim bliže je prihajal, bolj debelo je gledal. Ali je bil to še njegov dom. Hlaste stene lepo pobeljene, streha prekrita, nobene skrivljene oknice več, povsod novi plohi in deske, vsa zgradba za polovico večja; zakaj iz nizke šupe je zrastel hlev in skednj. In ono rdeče v vrtu — kaj je bilo spet to? Moj Bog, saj sta to dve pasoči se kravi!

Volfrat je prebledel in vztrepetal. Zdaj je vedel, pri čem je. Njegovo hišo je dobil nekdo drug in si gnezdece že lepo toplo in čisto uredil.

Omahoval je dalje po cesti. Tedaj je ugledal nagrobno deščico svojega deteta.

»Poglej, te pa le ni odstranil?«

Toda deščica je stala pošev, kakor bi se bilo vanjo zadelo kolo. Volfrat jo je zopet naravnal in pritrdil v zemljo.

»Marijica!«

Strmel je v znake njenega imena, s katerih je dež spral skoro že vso barvo.

Potem je odšel s povešeno glavo dalje. Napravil je ovinek, da bi mu ne bilo treba hoditi mimo solarne.

Zdaj je stal pri Nunskem hribu pred vrtnimi vrati samostana in potegnil za zvonec. Prišla je strežnica.

»Kaj bi rad?«

»Ali je Zefa še tu, Polcerca? Rad bi govoril z njo.«

Sestra je pokimala in zaprla vrata: slišal jo je odhajati po škripajočem pesku. Čez čas so se začuli počasni koraki in Zefa se je prikazala na pragu. Prebledela je od strahu in veselja. Molče sta si segla v trepetajoče roke in se s solzami v očeh gledala.

Končno je Zefa globoko vzdihnila. »Dobro jutro, Volfrat!«

»Bog daj tudi tebi, Zefa!«

»Da si le spet prišel. Moj Bog, to so bili strašni časi!«

»Jeli, da?«

Rahlo jo je potegnil izpred vrat; ob zidu sta sedla na trato.

Zaskrbljeno ga je pogledala. »Ali si spet popolnoma zdrav?«

»Zdrav, razen te tu!« Ozrl se je na svojo hromo roko. »Ta pa ne bo več drugačna, bo pač, kakršna je!«

Groza je sprelela Zefo, ko se je s prsti dotaknila mahedravega rokava in otipala golo kost. Za čas sta obmolknila.

»A ti?« je nato vprašal Volfrat. »Kako gre tebi? Zdi se mi, da si tudi ti še nekaj bleda?«

(Dalje prihodnjič)

LJUBITELJEM SLOVENSKE KNJIGE

Ljubljanska založba »Mladinska knjiga« je v nizu knjižnih razprav o zgodovini, kulturi in duhovnem življenju Slovencev, pripravila konec leta 1968 jubilejni ponatis nadvse dragocene in znamenite

DALMATINOVE BIBLIJE

prvič izšle leta 1584 v nemškem Wittenbergu. Te knjižne razprave je priredil ddr. Rudolf Trofenik v Münchenu.

Samo tiskovni stroški so znašali 3523 dukatov, 4 groše in 9 pfenigov, celotni stroški za papir, vezenje, korekture, prevoz i. dr. in še za tiskarno in trgovino so nanesli 8000 zlatih dukatov. Ta visoki račun so krili stanovi Kranjske, Koroške in Štajerske ter še podporniki iz drugih dežel. Izvod — knjiga je bila tiskana v nakladi 1500 izvodov in je imela 760 listov — so prodajali po 4 dukate in 30 krajcarjev. Njen naslov se je glasil:

BIBLIA, TU JE VSE SVETU PISMU, STARIGA INU NOVIGA TESTAMENTA, SLOVENSKI, TULMAČENA SKUZI JURIJA DALMATINA

Biblija je Dalmatinovo življenjsko delo. Pred njo so Trubarjeve knjige, ki so prva slovenska tiskana beseda. V času sledeče protireformacije so vse protestantske izdaje požgali, tako da je danes ohranjenih samo še 66 Dalmatinovih biblij. Ponatis je prirejen po izvirniku narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani, tiskala ga je tiskarna Franz Wolf v Heppenheimu, vezala knjigoveznica Schaumann v Darmstadtu, izdala pa ga je ljubljanska založba »Mladinska knjiga«.

Ponatis te kulturno-zgodovinsko tako znamenite knjige je tudi zunanje nekaj izrednega: platnice so v rumeno-rjavem usnju, tiskana je na prvovrstnem papirju v slovenščini, kot se je govorila pred štiri sto leti, in je ilustrirana s slikami svojega originala.

■ Ta knjižna dragocenost spada v vsako slovensko knjižnico, v posesti naj
■ bi jo imel vsak izobražen slovenski rojak kot dokument slovenske kul-
■ ture. — Celovška Mohorjeva knjigarna jo prodaja po 1500.— šil. Število
■ razpoložljivih izvodov je omejeno, zato jo čimprej naročite.

KNJIGARNA DRUŽBE SV. MOHORJA V CELOVCU

Nekaj iz zgodovine kavčuka

V našem današnjem gospodarstvu rabimo veliko proizvodov iz naravnega in umetnega gumija. Od raznih cevi, avtokoles, podplatov in pet za čevlje itd. Osnovna surovina za proizvode iz naravnega gumija je kavčuk, o čigar zgodovini in pridobivanju želim seznaniti naše bralce.

Pradomovina kavčuka je ob reki Amaconki v Braziliji, kjer so v pragozdovih odkrili mogočna drevesa, ki jim botaniki pravijo »hevea braziliensis«, od katerih se kavčuk pridobiva. Drevesa zrastejo od 20 do 30 m visoko. Debla starih dreves dosežejo pol do en meter premera. Skorja je belosiva, ovalni temnozeleni listi so dolgi okrog 20 cm in zrastejo po trije in trije skupaj. Drevesa najbolj uspevajo v toplem in vlažnem podnebju, ter so za pridobivanje kavčuka najdonosnejša v starosti 20 do 25 let. Kavčuk se pridobiva na sledeči način:

V drevesno skorjo se napravi navpična zareza od dveh metrov visoko do tal. V to navpično zarezo napravijo na vsaki strani po več poševnih stranskih zarez, po katerih se v navpično zarezo, na katere spodnjem koncu je pritrjena mala posodica, izteka bel sok — kavčuk, kar pomeni v zahodnoindijskem izrazu »tekoče drevo«. Vsako drevo da letno 8 do 10 l soka. Bel kavčukov sok se prelije v večje posode, nato se strojno prečisti. Z dodatkom amonijaka in še raznih kemičnih sredstev se sok konservira, da ostane čim dalj časa tekoč, ki se lahko uporablja kot dobro lepilo. Za pridobivanje kavčuka pa sok posušijo nad ognjem in v dimu. Strjen sok stisnejo v bale, oddajo v predelovalno industrijo, kjer z dodatkom žvepla, barv, in še raznih kemičnih snovi izdelujejo razne gumijaste predmete. Potom vulkanizacije se ohranijo n. pr. cevi, kolesa, podplati in pete za čevlje, odporni proti mokroti, vročini in mrazu.

Kavčuk so odkrila že prvotna plemena Južne Amerike. Krištof Kolumb (1492) je menda videl domačine, ki so se igrali s kavčukovimi žogami, to je s strjenim sokom kavčuka, ki so ga stiskali kot otroci snežene kepe. Do pravega izkoriščanja kavčuka pa še dolgo ni prišlo. Šele leta 1745 je Francoz Charles de la Condamine na akademiji znanosti v Parizu opozoril javnost na znanstveno, trgovsko in gospodarsko izkoriščanje tega naravnega bogastva. Charles de la Condamine je bil poslan na raziskovanje v pokrajine Južne Amerike.

Na Dunaju je nastala že leta 1811 prva tovarna za predelavo kavčuka. Še večji razmah predelave pa je nastal po letu 1839, ko je Anglež Goodyear odkril vulkanizacijo kavčuka. Kot prvi so Angleži poskušali zasaditi v Angliji ter po njihovih kolonijah plantaže kavčukovih dreves, po zgledu Braziljancev, kar se jim pa ni dobro obneslo.

Ko so Brazilijanci videli kakšno naravno bogastvo se nahaja v njihovih pragozdovih, so začeli gojiti »hevea braziliensis« drevesa tudi na obširnih plantažah. Obenem pa so skrbno čuvali in celo prepovedali vsak izvoz semena in sadik »hevea« dreves, da bi si čim bolj zasigurali svoj monopol (izključno uporabo).

Sredi 19. stoletja so dospeli v Brazilijo znanstveniki, ki so se smeli z dovoljenjem oblasti nekaj mesecev kot raziskovalci v znanstvene svrhe zadrževati v notranjih pokrajinah Brazilije. Čez štiri mesece sta se vrnila iz notranjih pokrajin le dva, truplo tretjega raziskovalca, ki je v džungli podlegel zavratni nalezljivi bolezni, sta peljala seboj v dobro zacinjeni krsti. Državne in cerkvene oblasti so z vsem sožaljem pustile krsto naprej vse do pristanišča Rio de Janeira, odkoder so jo z ladjo odpeljali v domovino.

Kmalu za tem so se pojavila v kevškem botaničnem vrtu semena »hevea« drevesa, sposobna za klitje in rast sadik, katere so potem oddali na Ceylon in Singapur kakor tudi po drugih pokrajinah. Tako so nastale tudi na Vzhodu kmalu obširne plantaže »hevea« dreves. Uganka, od kod so dobili semena, je bila rešena, ko se je tretji znanstveniik s ponarejenimi dokumenti in zdrav vrnil iz Brazilije. Najdonosnej še pokrajine za pridobivanje kavčuka so danes poleg Brazilije, Malaja, vzhodna Indija, Ceylon, Košinina, deloma tudi Vietnam. Svetovna proizvodnja surovega kavčuka je znašala že leta 1937 nad 1,000.000 ton.

A. T.

RADIOTELEVIZIJSKI PROGRAM

RADIO CELOVEC

NEDELJA, 6. aprila: 07.00—07.30 Duhovni nagovor — Na velikonočno jutro — PONEDELJEK, 7. aprila: 07.30—08.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — TOREK, 8. 4. 14.15—15.00 Poročila, vreme, objave. — Koroška kronika — Za krmilom — Športni mozaik — SREDA, 9. aprila: 14.15—15.00 Poročila, vreme, objave — 5 minut za Gospodarstvo — Jager pa jaga... 3. (Med logoveškimi lovci). — ČETRTEK, 10. aprila: 14.15—15.00 Poročila, vreme, objave — J. Mlakar: Izgubljena Marta (igrajo gojenke gospodinjske šole v Št. Jakobu). — Pomenek s starši (Darina Konc: Otroška radovednost). — PETEK, 11. aprila: 14.15—15.00 Poročila, vreme, objave — Iz ljudstva za ljudstvo. — SOBOTA, 12. aprila: 09.00—10.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

TELEVIZIJA LJUBLJANA

PETEK, 4. aprila: 9.35 TV v šoli — 11.00 Francoščina — 14.45 TV v šoli — ponovitev — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 16.45 Madžarski TV pregled — 17.55 Naica — mladinski serijski film — 18.15 Pesem in vojaki — 19.00 Svet na zaslonu — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.30 3—2—1 — 20.35 — Matejevo življenje — poljski film — 21.50 Veš, vem — posnetek quiza TV Beograd — 23.20 Poročila.

SOBOTA, 5. aprila: 9.35 TV v šoli — 15.05 Regata na Temzi — Oxford : Cambridge — 17.50 Po domače z ansamblom Pavla Kosca — 18.15 Čarobna piščalka — mladinska igra — 19.15 Nova obdobja Jugoslavije — nadaljevanje — 19.45 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.30 3—2—1 — 20.35 Velika predstava „Popularne plošče 69" — posnetek evrovizijske oddaje iz Berlina — 21.35 Rezervirano za smeh — 22.00 Maščevalci — serijski film — 22.50 TV kažipot — 23.10 Poročila.

NEDELJA, 6. aprila: 9.00 Kmetijska oddaja v madžarščini — 9.25 Poročila — 9.30 Po domače z ansamblom Toneta Kmetca — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 Propagandna oddaja — 10.50 Otroška matineja — — TV kažipot — Novi ansambli, nove melodije — 18.15 Celovečerni film — 19.45 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.30 3—2—1 — 20.35 Humoristična oddaja — 21.20 Videofon — 21.35 Športni pregled — 22.00 TV dnevnik

PONEDELJEK, 7. aprila: 9.35 TV v šoli — 10.30 Ruščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.45 TV v šoli — ponovitev — 15.40 Ruščina — ponovitev — 16.10 Angleščina — 16.45 Madžarski TV pregled (do 17.00) — 17.35 H. Ch. Andersen: Vžigalnik — švedska otr. oddaja — 18.00 Po Sloveniji — 18.25 Ekonomika in samoupravljanje — 18. 50 šlager sezone — 19.20 Reportaža (Apr) — 19.45 Cikcak — 20.00 TVD — 20.30 3-2-1 — 20.35 TV drama — 21.35 Biseri glasbene literature — 21.55 Francoščina — ponovitev — 22.10 Poročila

TOREK, 8. aprila: 9.35 TV v šoli — 10.30 Angleščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.45 TV v šoli — 15.40 Angleščina — 16.10 Francoščina — 17.45 Risanka — 18.00 Lutkovna oddaja — 18.20 Obrežje — oddaja za italijansko narodno skupino — 18.40 Iz slovenske glasbene zakladnice — II. 19.05 Poljudno znanstveni film — 19.45 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.30 3—2—1 — 20.35 Celovečerni film — Baletna oddaja — Poročila.

SREDA, 9. aprila: 9.35 TV v šoli — 17.15 Madžarski TV pregled — 17.45 Primožev dnevnik — 18.30 Francoščina — 18.45 Sodobna prehrana — 19.05 Gospodinjski pripomočki — 19.15 Baletna lepljenka — 19.45 TV prospekt — 20.00 TVD — 20.30 3—2—1 — 20.35 Gledališki prenos — Dokumentarni film — Poročila.

ČETRTEK, 10. aprila: 9.35 TV v šoli — 10.30 Nemščina — 11.00 Angleščina — 14.45 TV v šoli — 15.40 Nemščina — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 17.45 Pravljica — 18.00 Zapojte z nami — 18.15 Po Sloveniji — 18.45 Rezerviran čas — 19.45 Cikcak — 20.00 TVD — 20.30 3—2—1 20.35 Dramska nadaljevanka — 21.05 Kulturne diagonale — 21.50 Wojeck — serijski film — 22.40 Poročila —

PETEK, 11. aprila: 9.35 TV v šoli — 11.00 Francoščina — 14.45 TV v šoli — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 16.45 Madžarski TV pregled — 17.50 Naika — serijski film — 18.15 Zabavno glasbena oddaja — 19.00 Svet na zaslonu — 19.30 Naš Globus — 19.50 Cikcak — 20.00 TVD — 20.30 3—2—1 20.35 Rezerviran čas — Popularna glasba — Poročila.

AVSTRIJSKA TELEVIZIJA

SOBOTA, 5. aprila: 16.15 Male dragocenosti velikih mojstrov — 16.30 Za otroke od 6. leta naprej: „Razbojnik Rumzeis" (10. nadaljevanje) — 16.40 V dolini bobrov — 17.05 Za mladino od 11. leta naprej: Bumerang (7. nadaljevanje) — 17.30 Za družino: Na knjižni polici — 18.00 Tedenski magazin — 18.20 „Trije dobri prijatelji", lahko noč oddaja za naše najmanjše — 18.25 Kulturne aktualnosti — 18.45 Reklama — 18.50 Dober večer v soboto... želi Heinz Conrads — 19.16 Pregled programa — 19.21 Reklama — 19.30 Čas v sliki s tedenskim komentarjem Huga Portischa — 20.00 Reklama — 20.06 Šport — 20.10 Reklama — 20.15 „Zgodbe" iz gledališča Theater an der Wien — 21.30 Športni žurnal — 22.00 Čas v sliki, nočna izdaja — 22.10 Naš nočni program: „Ob Črni reki", zdravniška drama.

VELIKONOČNA NEDELJA, 6. aprila: 11.00 Evrovizija iz Frankfurta (Nemčija): velikonočna maša iz cerkve sv. Ignacija — nato evrovizija iz Rima: Blagoslov „Urbi et orbi" — 15.45 Za otroke od 6. leta naprej: „Toby in Tobija" — 16.25 Za otroke od 7. leta naprej: „Tri želje" — 18.00 Iz moje knjižnice: Vilma Degischer bere „Urbis Conditor" Friedricha Torberga — 18.25 „Trije dobri prijatelji", lahko noč oddaja za naše najmlajše — 18.30 „Čisto navaden gospod Deierl (3. nadaljevanje) — 19.00 Čas v sliki — 19.30 Športni pregled — 20.10 Kristjan v času — 20.15 „Jagnje", komedija v treh dejanjih Francoza Molnarja — 22.05 Čas v sliki, nočna izdaja — 22.15 „Razbojnik in orožnik", sleparska komedija. —

VELIKONOČNI PONEDELJEK, 6. aprila: 15.30 Tonopticum III — 16.00 Za otroke od 6. leta naprej: „Čudovita, nenavadna zgodba" — 17.06 Za mladino od 14. leta naprej: Spotlight — 17.55 „Skupnost ljubezni" — 18.25 „Trije dobri prijatelji", lahko noč oddaja za naše najmlajše — 18.30 Poznate Salzburg? — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Športni pregled — 20.10 „Ščinlavec španski bezeg", komedija Arthurja Schnitzlerja — 21.35 Velika BB revija — 22.30 Čas v sliki. —

TOREK, 8. aprila: 18.00 Walter in Connie — 18.20 „Trije dobri prijatelji" lahko noč oddaja za naše najmanjše — 18.25 Kulturne aktualnosti — 18.45 Reklama — 18.50 „Kam nas pelje veter" (6. nadaljevanje). Potovanje in druge pustolovščine — 19.16 Pregled programa — 19.21 Reklama — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Reklama — 20.06 Šport — 20.10 Reklama — 20.15 „Jožefove hčerke", veseloigra v treh dejanjih Franza Gieschela; igra Löwingerbühne — 21.55 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.05 Dunajska zdravniška šola — danes.

SREDA, 9. aprila: 10.00 Televizija v šoli: Industrijska pokrajina — področje Kapfenberg — 10.30 Zvok iz človeške roke. 9. nadaljevanje): Jazz — 11.00 Program za delavce: „Začelo se je v Neaplju" — 16.30 Za otroke od 6. leta naprej: „Kraljevič" — 17.05 Za mladino od 11. leta naprej: Sassie — 17.30 Za družino: People to people: Češkoslovaška — 18.00 En Francais: tečaj francoskega jezika — 18.20 „Trije dobri prijatelji", lahko noč oddaja za naše najmanjše — 18.25 Podoba Avstrije — 18.45 Reklama — 18.50 Dragi stric Bill (7. nadaljevanje) — 19.16 Pregled programa — 19.21 Reklama — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Reklama — 20.06 Šport — 20.10 Reklama — 20.15 Obzorja — 21.— Ženska brez pomena — 22.40 Čas v sliki. —

ČETRTEK, 10. aprila: 10.00 Televizija v šoli: Kaj lahko postanem? — 10.30 Japonska — 11.00 Protestantski verouk — 11.30 Polet v vesolje: Izstrelitev — 12.00 Mesto dela zgodovino (8. nadaljevanje) — 18.00 Dobrodošli v Italiji: Tečaj italijanskega jezika — 18.20 „Trije dobri prijatelji", lahko noč oddaja za naše najmanjše — 18.25 Športni mozaik — 18.45 Reklama — 18.50 Donavske zgodbe (7. nadaljevanje) — 19.16 Pregled programa — 19.21 Reklama — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Reklama — 20.06 Šport — 20.10 Reklama — 20.15 „Gospod dvorni svetnik, komedija Hermanna Bahra — 21.30 Čas v sliki — nočna izdaja — 21.40 Iz filmske delavnice McLarensa.

PETEK, 11. aprila: 10.00 Televizija v šoli: Denar in življenje — 10.30 Prometna vzgoja: pešec — 11.00 Program za delavce: „Slaba setev" — 18.00 Človek v prostoru — 18.20 „Trije dobri prijatelji", lahko noč oddaja za naše najmlajše — 18.25 Podoba Avstrije — 18.45 Reklama — 18.50 O pištolah in ... — 19.16 Pregled programa — 19.21 Reklama — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Reklama — 20. 06 šport — 20.10 Reklama — 20.15 Uradni spisi XY-nerešeni — 21.15 Časovno dogajanje — 22.15 Čas v sliki — nočna izdaja — 23.10 Uradni spisi XY-nerešeni.

Na veliko noč . . .

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

je stal jerbas, tisti »žegnani« jerbas, ki je prepoln najrazličnejših dobrot. Ta dan pa se jih nihče niti dotaknil ni. Nikomur niso šle v slast, saj je manjkala ona, krog katere se je sukalo vse naše življenje.

Vztrajali smo, pa le zaradi očeta, ki je njeno izgubo morda še najbolj pogrešal, saj sta bila toliko let prenašala skupno, tiho in vdano veselje in žalost. Takrat smo imeli svoj zadnji »žegen«. Kdo bi nam ga pa sicer tudi še pripravil? Polagoma smo se porazgubili z doma drug za drugim.

Od takrat ni bilo nikoli več tako lepe in vesele Velike noči kot poprej. Spomini se nikoli več ne preženo... Neprestano glodajo v srcu... Materina ljubezen... Po vseh izkušnjah svojega, dokaj dolgega življenja sem prišla do spoznanja, da je prava, nesebična ljubezen na svetu samo ena, edina, in ta je — materina!

ZOPET SOVJETSKE RAKETE NA KUBI

»Newsweek« poroča, da je ameriška obveščevalna služba odkrila na Kubi, in sicer dve milji severno-zahodno od Punte Brave, ki leži južnozahodno od Havane, oporišče za obrambo proti raketam, ki so ga postavili sovjetski izvedenci. Ameriški obveščevalci so sledili gradnji oporišča. Zdi se pa, da Fidel Castro ne skriva raket na Kubi.

HRANILNICA IN POSOJILNICA

VELIKOVEC

želi svojim članom in vlagateljem vesele velikonočne praznike.

Kmetijsko-gospodinjski šoli

v ŠT. JAKOBU v ROŽU

in v ŠT. RUPERTU

pri VELIKOVCU

želita svojim dobrotnikom kot tudi sedanjim in nekdanjim gojenkam vesele in blagoslovljene velikonočne praznike ter obilo pirhov in potic.

KMEČKO-GOSPODARSKA ZADRUGA

in

HRANILNICA IN POSOJILNICA

v GLOBASNICI

želita svojim odjemalcem in vlagateljem veselo Veliko noč.

Svojim odjemalcem želi vesele velikonočne praznike

KMEČKO-GOSPODARSKA ZADRUGA

r. z. z o. j.

Št. Jakob v Rožu

Vesele velikonočne praznike želi vsem odjemalcem, prijateljem in znancem

Krojaštvo WEISS

Št. Janž - Celovec

ELEKTRIČNA INSTALACIJA
POPRAVILA VSEH STROJEV
IN NAPRAV

PODJETJE ZA ELEKTROTEHNIKO

Ing. A. SCHLAPPER

strokovna trgovina in delavnica

ŠT. JAKOB V ROŽU

Telefon 0-42-53 — 216

Vsem članom, vlagateljem in prijateljem želi blagoslovljene velikonočne praznike

HRANILNICA IN POSOJILNICA

r. z. z n. j.

BILČOVS

HRANILNICA IN POSOJILNICA

ŽELEZNA KAPLA

želi svojim članom in vlagateljem vesele velikonočne praznike.

Vsem dragim prijateljem, znancem, odjemalcem in gostom veselo Veliko noč

trgovina in gostilna

Janko OGRIS

p. d. MIKLAVŽ

TELEFON 0-42-28 — 24-14

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE ŽELI

Dr. Janko Tischler

ODVETNIK

CELOVEC

8.-Mai-Straße 16

HRANILNICA IN POSOJILNICA

BISTRICA na ZILJI

želi svojim članom in vlagateljem vesele velikonočne praznike.

Vesele velikonočne praznike želi vsem svojim odjemalcem

Helmut Schwab

GRADBENI MATERIAL
DEŽELNI PRIDELKI
PESEK — GRAMOZ

KÜHNSDORF-SINČAVES

TELEFON 80 08, 81 08

TOVARNA POSTELJNINE IN PREŠITIH ODEJ

FERDINAND STEFITZ

Dornbirn - Dunaj - Pliberk

Vsem cenjenim odjemalcem želim vesele velikonočne praznike.

Vsem svojim članom in vlagateljem želi veselo Veliko noč

HRANILNICA IN POSOJILNICA

ŠMIHEL pri PLIBERKU

DARUJTE

za tiskovni sklad!

GOSTILNIČAR

Mihael Gabriel

ŠT. JANŽ V ROŽU

vam nudi dobro jedačo in pijačo po zmernih cenah

Kmečko-gospodarska zadruga Brnca

želi vsem svojim članom in odjemalcem vesele velikonočne praznike.

Vesele velikonočne praznike želi vsem svojim odjemalcem in prijateljem

ČEVLJARSTVO
IN TRGOVINA S ČEVLJI

Franc TOMASCH

ŠT. LIPŠ pri DOBRLI VESI

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE ŽELI

Fa. AVGUST STEFITZ

ki Vam nudi

v PLIBERKU, Loibacher Straße 11, in

v CELOVCU, Lidmannskygasse 25 (dvorišče, I.)

po ugodnih tovarniških cenah DAMSKE, MOŠKE in OTROŠKE TREVIRA-HLAČE kot tudi dokolenke.

VSEM CENJENIM ODJEMALCEM PRIJATELJEM IN SVOJIM USLUŽBENCEM

želi

veselo Veliko noč

tesarstvo

FRANZ GASSER

BILČOVS (LUDMANNSDORF) 26

Telefon 0-42-28 24-19

Vsem svojim dobaviteljem delavcem in prijateljem želi vesele velikonočne praznike

Fa. ŠTEFAN TRAMPUŠ

lesna trgovina — žaga

NONČA VES — DOB pri Pliberku

HRANILNICA IN POSOJILNICA

LEDINCE

želi svojim članom in vlagateljem veselo Veliko noč.

HRANILNICA IN POSOJILNICA

DOBRLA VES

želi svojim članom in vlagateljem vesele velikonočne praznike.

Podjunski trgovski center
Bratje RUTAR & Co.

Dobrla ves - Eberndorf

COLOR — TELEVIZORJE

pri RUTARJU

Dobrla ves

Telefon 04236-281

Velikonočne gramofonske plošče

dobite v Mohorjevi knjigarni

Möbel
VILLACH, GERBERGASSE 6

Tujske sobe
izredna akcija
po tovarniških cenah S 1920.-

TREND SHOP, das neue Shop für Männer. Da fühlen sich Männer wohl. Männer wie Sie, die auf Bekleidung Wert legen. Bekleidung aus Österreich, Deutschland, England und der Schweiz. — Männlich, modern, elegant, extravagant. TREND SHOP für modebewußte Männer. TREND SHOP, das neue Shop in Shop bei Warmuth.

trend shop

DIETMAR Warmuth VILLACH FELDKIRCHEN LIENZ ST. VEIT bietet mehr!

SADJARJI!

Sadna drevesca vseh vrst: češplje, slave in jagodičje kakor tudi vinske trte oddaja po zelo znižani ceni domača sadna drevesnica.

Ing. MARKO POLZER
pd. LAZAR
ST. VID V PODJUNI

GLEDALIŠČE V CELOVCU

VELIKI PETEK, 4. aprila je Mestno gledališče zaprto. — **VELIKA SOBOTA,** 5. aprila, ob 19.30: **Vesela vdova (Die lustige Witwe),** Leharjeva opereta v treh dejanjih. — **VELIKONOČNA NEDELJA,** 6. aprila, ob 19.30: **Vesela vdova.** — **VELIKONOČNI PONEDELJEK,** 7. aprila: ob 19.30: **Carmen,** Bizetova opera v štirih dejanjih. — **TOREK,** 8. aprila, ob 19.30: **Tango,** drama Slavomira Mrozeka, delo uprizarja celovški eksperimentalni oder. Vstopnina: 25.— šilingov. — **SREDA,** 9. aprila, ob 19.30: **BALETNI VEČER** (Frédéric Chopin: Les Syphides, Anton Dvorak: Slovanski plesi, George Gershwin: Amerikanec v Parizu). — **ČETRTEK,** 10. aprila, ob 19.30: **Pogled z mosta (Blick von der Brücke),** Arthurja Millerja. — **PETEK,** 11. aprila, ob 19.30: **Evgenij Onjegin,** lirične scene v treh dejanjih Petra Iljiča Čajkovskega.

Moderna kuhinja. — Prijateljici se srečata na cesti. Pa potoži prva drugi: »Odkar imam kompletno avtomatično kuhinjo in pa pralni stroj, sem odpustila služkinjo. Najeti sem pa morala mehanikarja, in ta je trikrat dražji!«

»Jasno!« — »Kdor je za to, da smo mi proti, naj obsedi! Kdor pa je proti temu, da smo mi za to, naj vstane!«

Današnja dekleta. — »Ali ti je všeč Stanko?« — »Da . . . ! Lep avto ima.«

Warmuth skrbi tudi za moške

Največja koroška veletrgovina DIETHMAR WARMUTH & Co. v Beljaku se že vsa leta prizadeva, da bi svojim klientom mogla čimbolj vsestransko ustreči. V tej zvezi smo v začetku lanskega decembra poročali, da je uredila poseben damski EXQUISIT-oddelek, kjer si nežni spol lahko „pase oči" in tudi nabavi, če ima seveda potrebni denar za to, najraznovrstnejše ženske obleke in druge potrebščine.

Da pa ne bi bil „močnejši spol" prikrajšan, se je ta renomirana domača tvrdka v svoji prizadevnosti odločila, da je treba tudi zanj urediti poseben oddelek, in je res že pretekli teden odprla specialne prodajne prostore samo za moške. Za to namenjeni prostori so po zamisli našim bralcem že znanega hišnega (domačega) arhitekta inž. Ivana Kranjca zelo okusno in smotrno razporejeni in urejeni.

K tej slovesnosti povabljene zastopnike tiska ter gospodarskih in političnih činiteljev je pozdravil v imenu šefa Diethmarja WARMUTHA sen. hišni vodja reklamnega odseka Rachle in jim na kratko razložil važnost te nove pridobitve Warmuthove veletrgovine. Pri nato sledeči krajši modni reviji so moški „manekeni" prikazali vrsto raznih oblek, izdelanih in odgovarjajočih najrazličnejšim željam in okusom kupcev.

Novi specialni oddelek za moške se imenuje TREND SHOP. Iz njega najbrž noben kupec ne bo odšel praznih rok, pa naj bo to kak mladeniški „twen" ali pa že kak ugledni „sir" (gospod), ki ima že bolj zahtevne potrebe za svojo garderobo. Vsak lahko po mili volji izbira, saj je v tem oddelku že zdaj na razpolago približno 1000 oblek, 700 jopičev, 2800 hlač in 300 plaščev.

Vsi ti artikli pa niso kar brez reda nametani oziroma nabavljeni, temveč je bilo vse to kupljeno smotrno in s premislekom. Zato ne manjka „Silverdolar-modela' po zamisli Licona kot tudi ostalih znanih modnih ustvarjavcev, kot sta Pierre Cardin in Jacques Esterel. Da bi bilo vse na mednarodni višini, je tvrdka nabavila — poleg avstrijskih oblek — tudi obleke od renomiranih dobaviteljev iz Anglije, Nemčije, Francije in iz Švice.

Nikomur torej ne bo žal, če si bo ogledal ta novi WARMUTH-ov oddelek, namenjen izključno moškim, in se bo poslužil velike izbire kvalitetnih oblek kot tudi drugih potrebščin za moške — vse to ob že znanem WARMUTHOVEM geslu, da je treba nuditi kupcu dobro blago — po zmernih cenah!

Vesele velikonočne praznike želi vsem poslovnim prijateljem in znancem

Štefan Gregorič

KOVAŠTVO, VODOVODNE IN CENTRALNE KURJAVE
SANITARNE NAPRAVE

GLOBASNICA

Vesele velikonočne praznike želi odjemalcem in poslovnim prijateljem

RADIO-, ELEKTRO-PODJETJE IN TRGOVINA

Ernst Luschnig

ŽELEZNA KAPLA

Damska moda

Scheibel

v veliki izbiri v strokovni trgovini

Klagenfurt-Celovec, Kramergasse 11
Telefon 83 3 95

Načrtovanje in izvedba gradbenih del

GRADBENA MOJSTRA

Inž. Joh. in Jos. Palmisano

Gradbeno podjetje za visoke, nizke in železobetonske gradnje

ŠT. JAKOB V ROŽU
TELEFON 04253 — 250

Naš tednik

Izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslovu: „Naš tednik", Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uprave 82-6-69. — Telefon uredništva in oglasnega oddelka 84-3-58. Naročnina znaša: mesečno 10.— šil, letno 100.— šil. Za Italijo 3400.— lir, za Nemčijo 24.— DM, za Francijo 30.— ffr., za Belgijo 300.— bfr., za Švico 25.— šfr., za Anglijo 3.— f. sterl., za Jugoslavijo 60.— N din, za USA in ostale države 7.— dolarjev na leto. — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Janko Tolmajer, Radiše, p. Žrelec. — Tiska Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.